O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

РУСТАМИ ДОСТОН ЎЗБЕКИСТОН!

Milliy tiklanish

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Har oyda ikki marta chop etiladi

O'zbekiston Milliy tiklanish demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

2004 yil, 16 iyul, juma

11 (292) son

МАМЛАКАТ САЙЛОВЛАР АРАФАСИДА

Ўтган жума куни Тошкент шаҳрида ЎзМТДП Марказий кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлди. Йиғилишни Миллий тикланиш демократик партияси раиси Иброҳим Ғафуров олиб борди. Партиянинг Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар кенгашларининг раҳбарларининг сайловларга тайёргарлик бўйича ҳисоботлари эшитилди ва муҳокама қилинди. Тошкент вилояти партия кенгашида олиб борилаётган иш тажрибасидан бошқа вилоятларда ҳам фойдаланиш тавсия этилди. ЎзМТДП нинг сайловолди дастури лойиҳаси кўриб чиқилди. Лойиҳа ҳақида ЎзМТДП котиби Ҳуршид Дўстмуҳамедов кенгашга ахборот берди. Кенгаш партиянинг сайловолди дастури лойиҳасини вилоятлар партия ташкилотларида кўриб чиқиб таклиф ва мулоҳазаларни билдиришни тавсия этди.

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИДА

Марказий кенгаш жойларда аҳоли ўртасида партиявий, сиёсий, оммавий ишларни янада жонлантиришни ва кўламини кенгайтириш, таъсирчанлигини оширишни тавсия қилди. Шу билан бирга "Миллий тикланиш" партияси аъзолари сафини давримизнинг илғор, пешқадам кишилари ҳисобига тўлдириш ва мустаҳкамлашни, партия ғоялари тарафдорлари ва хайрихоҳлари билан алоҳида эътибор бериб ишлашни партия ташкилотларига топширди. Партиянинг 2004 йил иккинчи ярмига мўлжалланган иш режаларини тўлдириш ва бойитишга қарор қилинди.

Марказий кенгаш аъзолари ва партия фаолларидан ташкил топган ишчи-ижодий гуруҳлар тузилиб, уларнинг Қорақалпоғистон Республикасида, вилоятлар ва туманларда истиқлолнинг 13 йиллигига бағишланган аҳолининг барча қатламлари билан учрашувлари, мулоқотлар, давра суҳбатлари ўтказиши режалаштирилди.

Сайловга тайёргарлик жараёнларида партиянинг фаолият юритиши учун зарур маблағлар йиғишга барча партия аъзолари ва хайрихоҳларни сафарбар қилишга келишиб олинди. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, шаҳар ва туманларда август-сентябр ойлари ичида конференциялар ўтказиш ва долзарб масалаларни муҳокама этишга қарор қилинди.

Марказий кенгашда шу йилнинг октябр ойи сўнгги ҳафтасида ЎзМТДП курултойини чақириш ҳақида қарорга келинди.

ЎзМТДП МАТБУОТ МАРКАЗИ

РУСТАМ ҚОСИМЖОНОВ АМИР ТЕМУР ОРДЕНИ СОҲИБИ

Дунёнинг 56 та мамлакатидан 128 нафар кучли гроссмейстерлар қатнашган баҳснинг финишида ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов шоҳсупанинг энг юқорисидан жой олди.

Юртимиз шоҳмот ва унинг буюк даҳолари ватани эканлигини бутун дунё яхши билади. Улуғ соҳибқирон Амир Темур ҳақидаги қадимги битикларда ҳам "Шоҳмот ўйини давлатни идора этишда "беқиёс подшоҳ" дея таъриф берилганлиги фикримизнинг далилидир. Шундай экан, бу тупроқда янги-янги истеъдодли инсонлар туғилиб, камолга етаётганлигидан ҳайратланиш эмас, балки ғурурланишимиз керак. Бундан ўн йиллар олдин тошкентлик шоҳмотчи Р. Қосимжоновнинг номи республикамиз оммавий ахборот воситаларининг саҳифаларида тез-тез тилга олина бошланди. У 1979 йил 5 декабр куни Тошкентнинг Шайхонтоҳур туманидаги "Ўқчи" маҳалласида туғилган. Беш ёшида шоҳмот ўйинини акасидан ўрганган. Шуниси қизиқки, бу ўйинга бўлган меҳри кун сайин ортиб борди. Акаси уйда йўқ бўлса, кичик Рустам онасининг ёнига бориб, шоҳмот доналарини суришни илтимос қилаверарди. Шоҳмот устаси — Рустамнинг болалигини унинг онаси Меҳриниссо ая шундай хотирлайди: "Уйда акаси бўлмаган дамлар, Рустам шоҳмот тахтасини орқамдан олиб юрарди. Қаерда бўлмайин, ҳатто овқат қилаётган маҳалим ҳам тинч қўймасди. Худога шукр, буларнинг бари бесамар кетмади».

Рустам ўн бир ёшидаёқ ўз тенгқурлари билан ўтган Ўзбекистон биринчилигида ғолиблик нашидасини сурган. Шундан сўнг, 16 ёшгача бўлган ўсмирлар ўртасидаги жаҳон чемпионатида учинчи ўрин, 1994 йили Катар мамлакатининг Доха шаҳрида бўлиб ўтган Осиё чемпионатида олтин медални қўлга киритган.

Ёш шоҳмотчининг эришаётган ютуқларини кўриб, Президентимиз Ислом Каримов унга компьютер ва 300 мингдан ортиқ сара ўйинлар матни ёзилган диск совға қилган эдилар.

Шундан сўнг Рустам Қосимжонов ўз ўйинини кучайтириб, 1997 йилнинг август ойида халқаро тоифадаги гроссмейстер унвонини олишга сазовор бўлди. Ўша йилнинг куз ойларида Рустам Қосимжонов Президентга хат йўллади. Хатда унинг барча ҳаракатлари мустақиллигимизнинг шарофатига боғлиқ эканлиги ёзилган.

Хатдаги "Сизнинг спортга, шоҳмот ва шоҳмотчиларга кўрсатаётган ғамхўрлигингизга жавобан бундан сўнг бутун ғайратимни катталар ўртасида жаҳон чемпиони бўлиш учун курашга қаратмоқчиман" деган жумлалари унинг бугунги ютуқларига ҳамоҳанг.

Энди бевосита турнирга тўхталадиган бўлсак, унда Рустам бирин-кетин ўзидан кучли спортчиларни мағлубиятга учратди. Нимчорак баҳсида Европа чемпиони, жаҳон вице-чемпиони украиналик Василий Иванчук юртдошимизга муносиб рақиб бўлди. Лекин маҳоратли Рустам Қосимжонов уни енгди. Ярим финалда эса, янада кучлироқ бўлган, чемпионатнинг биринчи рақамли шоҳмотчиси — болгариялик Веселин Топаловни таслим этганида, мутахассис ва мухлислар лол қолдилар.

Финал учрашувида Буюк британиялик Майкл Адамс навбатдаги "қурбон" бўлди. Қоидага кўра, ўтказилган олти партияли "шоҳмот жанги" дуранг, 3:3 билан якунланди. 25 дақиқадан иборат икки партияли тезкор шоҳмотда Рустам ажойиб ўйин намойиш этди. Ҳисоб 1,5 — 0,5. Рустам Қосимжонов — жаҳон чемпиони!

Хитойга жўнаб кетган мамлакатимиз футбол терма жамоасига ва Афинага борадиган олимпиячиларимизга ҳам Рустам Қосимжоновнинг йўлини берсин. Спортимиз доимо чўққиларни забт этаверсин!

Суннатилла ИСЛОМОВ, "Миллий тикланиш" мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга!

Ассалому алайкум муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Шахмат буйича Жаҳон чемпиони бўлишим муносабати билан менга йўллаган табригингизни катта ҳаяжон билан ўқиб чиқдим! Бундай юксак эътибор учун Сиздан жуда минатдорман. Қанчалик фахрланаётганимни сўз билан ифодалаш қийин. Сизга бир неча йил олдин, ўзингиз совға қилган компьютерда ёзган хатимда берган ваъдамни бажарганимдан беҳад хурсандман.

Мен бу ютуқни устозларимнинг меҳнати ва албатта Сизнинг бевосита эътибор ва ғамхўрлигингиз натижаси деб биламан. Ва бу менга доимо куч-қувват беради. Шунинг учун ҳам бугун мен эмас — Ўзбекистон чемпион бўлди, жаҳон шахмат тожига мен эмас — бутун ўзбек халқи сазовор бўлди деб ҳисоблашингизни сўрайман. Мен айнан Мустақиллик йилларида шахматчи бўлиб танилдим. Олдин ҳам айтганимдек, истиқлол бўлмаганида мен қаерда эдиму, бундай нуфузли мусобақалар қаерда эди. Мен ушбу ғалабамни, энг улуғ байрамимиз. Ўзбекистон Мустақиллигининг 13 йиллигига бағишлайман.

Сизга сиҳат-саломатлик тилаб, чексиз миннатдорлик билан ўғлингиз Рустам ҚОСИМЖОНОВ.

Триполи,
Ливия 2004 йил 14 июль

ПАРЛАМЕНТ ИСЛОҲОТЛАРИ: ЭРКИНЛИК ПОЙДЕВОРИ

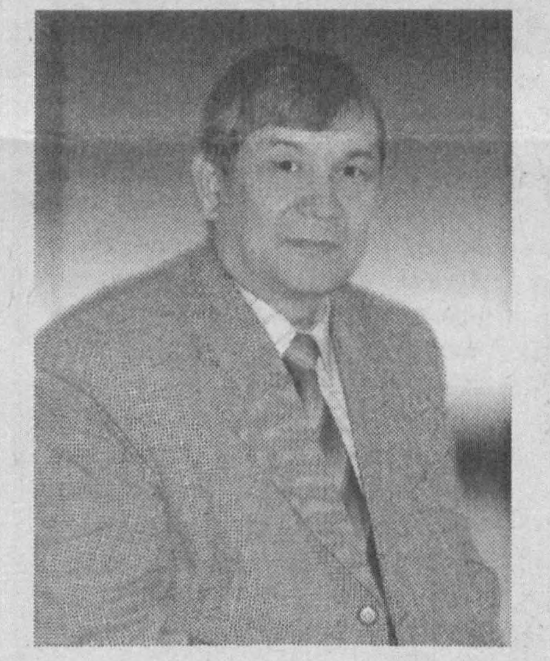

Мамлакатда икки палатали профессионал парламентни шакллантириш ислоҳотлари халқимизни фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат қуришга доир стратегик мақсадларни амалга ошириш йўлидаги буюк яратувчилик сари интилишидир. Ўзбекистон Республикаси иккинчи чақириқ Олий Мажлисининг X сессияси (2002 йил, декабрь) «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси тўғрисида» ва «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида»ги Конституциявий қонунларни қабул қилиб, мамлакатнинг янги, икки палатали парламентини шакллантиришнинг ва икки палатали парламент фаолиятининг асосий принциплари ва ҳуқуқий асосларини яратиб берди. Бунда Қонунчилик палатасининг кўппартиялилик асосида шакллантирилиши ҳақидаги қоида асосий принциплар қаторида мустаҳкамланди. Мамлакат парламенти тўғрисидаги қонунларда илк марта сиёсий партияларнинг парламентда фракцияларни тузиш ва уларни мувофиқлаштирадиган меъёр ва тамойиллар ифодаланди.

Сўз — партия етакчиларига

Ўзбекистонда фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат қуришни таъминлашга қаратилган мазкур Конституциявий қонунлар келажакда ташкил этилиши кўзда тутилаётган икки палатали парламентнинг структураси, таркиби, ҳар бир палатанинг ўрни ва функциялари Қонунчилик палатаси ва Сенат депутатлари мақомлари, улар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг ҳуқуқий асослари, умуман, парламентнинг қонун чиқарувчи ҳокимият сифатида тутган ўрнининг конституциявий асослари мужассамлашди.

(Давоми 2-бетда)

УЧРАШУВЛАР, МУЛОҚОТЛАР

Партия ахбороти

Тошкент шаҳар Акмал Икромов туман кенгаши йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ТошДЖТУ қошидаги академик лицей директори Жуманазар Ҳасанов туман кенгаши раиси этиб сайланди. Шунингдек, Юнусобод туманидаги Мирзо Улуғбек маҳалласида ЎзМТДП етакчилари билан учрашув бўлиб ўтди. Сайлов тўғрисидаги қонунлар ва сиёсий партияларнинг сайловда тутган ўрни мавзусида ўтказилган ушбу мулоқотда маҳалла оқсоқоллари, мактаблар раҳбарлари ва маҳалла аҳли қатнашди. Уни Тошкент шаҳар кенгаши раиси вазифасини бажарувчи Х.Мирзажонова олиб борди. Партия етакчилари И. Ғафуров, М. Қориева, Г. Боқиевалар йиғилганларни қизиқтирган саволларга жавоб бердилар. Чилонзор туманидаги Чилонзор маҳалласида ҳам шу мавзудаги мулоқот ўтказилди.

***

Жиззах вилояти кенгашида партия ташкилий тузилмаларини кенгайтиришга жиддий эътибор беріляпти. Шу бугунга қадар вилоятда қирққа яқин партия ячейкалари тузилганлиги партиямизнинг кенг оммага тарғиб қилиш, маҳаллалар, муассасаларда аҳоли билан ишлаш имкониятини яратмоқда.

***

Самарқанд вилоят кенгаши фаоллари Нарпай туманидаги "Қалдирғоч" қишлоғида бўлиб қишлоқ аёллари билан мулоқотда бўлдилар. Учрашувда жамият ҳаётида аёллар фаоллигини ошириш, партия ва аёллар мавзусида суҳбат бўлди.

***

Самарқанд шаҳрида партиямизнинг 5 минг нафар аъзоси иштирокида сайлов жараёнларига тайёргарлик мавзусида семинар-тренинг бўлиб ўтди. Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти Самарқанд филиали билан ҳамкорликда ўтказилган ушбу тадбирда «Маҳалла» жамғармаси, «Камолот» ижтимоий ёшлар ҳаракати ва бошқа нодавлат жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этишди.

***

ЎзМТДП Ургут туман кенгаши йиғилишида Самарқанд Давлат иқтисодиёт ва сервис институти магистри Малик Дониёров Ургут туман кенгаши раиси этиб сайланди.

***

Самарқанд вилоятида кейинги икки ҳафта ичида ЎзМТДПга икки минг нафар янги аъзо қабул қилинди.

ЎзМТДП Фарғона вилоят кенгаши раиси Б. Мўминов вилоят педагог ходимларининг малакасини ошириш институтида институт тингловчилари билан учрашди. Учрашувда Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг яқинда бўлиб ўтган саммити ва унинг халқаро аҳамияти ҳақида сўз борди. Шунингдек, Б.Мўминов вилоят солиқ бошқармаси ходимлари билан навбатдаги мулоқотини ўтказди.

***

Андижондаги "Ҳамкорбанк" ходимлари билан Андижон вилояти кенгаши етакчилари ўқув семинар ўтказдилар. Семинар Президентимизнинг Олий Мажлиснинг 14 сессиясида қилган маърузасидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланди. Унда мазкур маърузанинг видеотасмаси иштирокчиларга намойиш қилинди.

***

"Андижоннома" газетасида ЎзМТДП Андижон шаҳар кенгаши раиси Алишер Жалиловнинг "Ошкоралик фақат ёрдам беради" сарлавҳали мақоласи эълон қилинди. Унда партиялар ва жамият ҳаётида ошкораликнинг аҳамияти ҳақида сўз боради.

Ўз мухбиримиз

СПИРТФУРУШЛАР
ва уларнинг милициядаги ҳамтовоғи

Бешариқ Тожикистон Республикаси билан чегарадош. Шу боисдан қўшни давлатдан қинғир йўллар билан ноқонуний товарлар олиб ўтиш ҳоллари содир этилаётгани сир эмас. Кейинги йилларда спирт маҳсулотларини тожикистонлик фуқаролар томонидан Фарғона вилояти ҳудудларига яширинча олиб ўтиб сотиш ҳақида турли хабарлар оғиздан-оғизга кўчиб юрарди. Негаки, вилоят ҳудудидаги хусусий савдо шохобчаларида ташқи кўриниши жиҳатидан заводда тайёрланганидан ҳеч қандай фарқ қилмайдиган "қўлбола" ароқ маҳсулотлари сотилаётгани хусусида фуқаролар тегишли назорат органларига мурожаатлар қилишган эди. Қўлбола ароқ тайёрлаш учун спирт, бутилка, ёрлиқ, қопқоқ, аксиз маркаси қаердан олинади? Албатта, жойи бор, буларнинг барчаси хуфёна "бозор"чаларда қўлдан-қўлга яширинча сотилади.

— Ичкиликбозлик одамзод истиқболининг энг ашаддий душманидир, — деб айтган эди швецариялик невропатолог олим Август Форель. Қўли қалтирайдиган, кўзи хиралашган, ёмон эшитадиган, нафаси сиқишдан ҳарсиллайдиган, ёнига борсанг қўланса ҳид анқиб турадиган, оғзининг иштонбоғи бўшалиб — бефаросат олди-қочди гаплардан ўзини тия олмайдиган, кийим боши ифлос, шайтоний қараш қиладиган нусхаларни кўз ўнгингизга келтирдингиз-а?

Ароқ ичишнинг ўзи заҳар ичишдай гап. Уй шароитида, гигиена қоидаларига амал қилмай "қўлбола" тарзда тайёрланган ароқ эса заҳри қотилдай. Мутахассисларнинг фикрича этил спирти таркибида кўриш қобилиятини пасайтирадиган, хотирани сусайтирадиган, жинсий қувватни заифлаштирадиган зарарли моддалар бўлади. Уларни фақат замонавий технологиялар асосида ишлайдиган корхона ва завод шароитида ажратиб олиш мумкин, холос.

Демак, инсон ҳаётига мазмун бағишлаб турувчи қобилиятлардан маҳрум бўлиб бораётган ичкиликбозлар тақдирига ачинмай илож йўқ. Қани эди улар гап уқса-ю, ёмон иллатдан қутила қолса... Деярли ҳар гўшада, ҳар маҳаллада ичкиликбоз кимсалар бор. Уларнинг аччиқ қисмати аён...

Бешариқдан Қўқонга қараб йўл олган "Дамас"нинг олд ўриндиғида милиция формасида Нодир Рўзиев ўтирибди. Давлат Йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ходимлари "милиция ходими бор жойда жиноят содир этилмайди" деган ишонч билан бу "Дамас"ни тўхтатиб текширишмайди. Жиноятчилар гуруҳи учун эса, айнан шу зарур. Милиция ходими Нодир Рўзиевнинг хизмати ҳам шу, оладиган фойдаси ҳам шунинг эвазига. Унинг кузатувидаги автомашинада кўп миқдорда спирт борлиги эса ҳеч кимнинг хаёлига келмайди. Қарға қарғани кўзини чўқимайди-ку! Бу нақл ҳамтовоқларга ишончли далдадай гап.

"Абдужаббор, сенда кўп гап бор" деган ўзбекча иборани эшитгансиз. "Қаҳрамон"ларимиздан бири Бешариқ туманидаги Товул қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги Янги ҳаёт қишлоғида яшайдиган Абдужаббор Толиповда ҳам кўп гап борлиги сири очилиб қолди. У Тожикистон Республикасининг Конибодом туманида истиқомат қилувчи танишларидан ноқонуний спирт маҳсулотларини олиб-сотиш билан шуғулланган. Ҳар бири 200 литр сиғимли пластмасса идишдаги этил спиртини конибодомлик Равшан исмли шахсдан 260 минг сўмданга олади. Устига йигирма минг сўм қўйиб, 280 минг сўмга Учкўприк тумани Қурбон қашқар қишлоғида яшовчи Манёз Мамадраимов ва Ҳикмат Содиқовларга сотишга келишади. Хуллас, Абдужаббор Толипов 2004 йилнинг 4 ва 8 май кунлари терговда шахси аниқланмаган "Равшан" исмли шахсдан 3 та пластмасса идишларда бўлган 600 литр этил спиртни 780 минг сўмга сотиб олиб, М. Мамадраимов, Ҳ. Содиқовларга 840 минг сўмга сотган. Қўқон ҳам катта шаҳар — спиртга харидор топилади. Шу тариқа спиртни Қўқонгача бехавотир етказишда улар милиция хизматидан фойдаланишди — Нодир Рўзиев билан жиноий тил бириктиришди.

2004 йил 10 май. Шайтон васвасасига учиб осон пул топиш илинжида Қўқонга келишган бу қора кунни милиция ходими-ю ва яна уч нафар ҳамтовоқ спиртфурушлар умрининг охиригача "лаънатлаб" ўтса керак. Шу куни шаҳарнинг Пўстиндўз кўчасида жойлашган фуқаро Маъруф Раҳматуллаевга тегишли гаражда пластмасса идишлардаги спирт туширилаётган вақтда уларнинг қўлига кишан солинди. Қўқон шаҳар миллий хавфсизлик хизмати ва Давлат Солиқ Инспекцияси тезкор ходимлари спиртфурушларнинг олди-сотди фаолиятига чек қўйдилар.

Қўлимизда Қўқон шаҳар прокурори ўринбосари, адлия кичик маслаҳатчиси Акбаржон Юсуповдан бир нусха олинган Ўзбекистон Республикаси номидан ўқилган ҳукм.

Қўқон шаҳар синов ва сертификатлаштириш марказининг хулосасига кўра, судланувчилардан далилий ашё сифатида олинган 600 литр этил спирти стандарт талабига жавоб бермайди. Судланувчилар А. Толипов, М. Мамадраимов, Ҳ. Содиқовлар ўзаро тил бириктириб, бир гуруҳ бўлиб, кўп миқдордаги этил спиртини қонунга хилоф равишда муомалага киритиб, Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 186- 1-моддасини 2-қисми "а", "б" бандларида кўрсатилган жиноятни содир этишган. Қўқон шаҳар ички ишлар бошқармаси қўриқлаш бўлимида милиция взводи милиционери бўлиб ишлаган Н. Рўзиев ҳам ҳокимият вакили бўлгани ҳолда ҳамтовоқларини қонун билан берилган ваколатлар доирасидан четга чиқиб, спирт маҳсулотини Қўқон шаҳрига олиб келинишида йўлда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари томонидан ушланиши мумкин бўлган тўсиқлардан ўз хизмат формасидан фойдаланган ҳолда кузатиб келган. Ўзи жиноятчиларга қарши курашиш ўрнига онгли равишда жиноят содир қилганларнинг юзи доимо шувут бўлган, бундан кейин ҳам шундай бўлаверади. Жиноят ишлари бўйича Қўқон шаҳар суди ўз ҳукмини чиқарди. Абдужаббор Толипов 6 йил, Манёз Мамадраимов 5 йил, Нодир Рўзиев 4 йилу 6 ойга озодликдан маҳрум этилди, улар жазо муддатини умумий тартибли колонияларда ўташга ҳукм қилинди. Ҳикмат Содиқов эса, 4 йил муддатга озодликдан маҳрум этилиб, унга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 72-моддаси қўлланилиб, тайинланган жазо шартликка алмаштирилиб, 2 йил синов муддати белгиланди.

Осонроқ пул топиш кўчасига кирган, на инсоф, на виждон ва на диёнатни билмаган спиртфурушлар айбларига иқрору қилмишидан пушаймонда. Аммо энди кеч бўлганди...

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ.

САҲИФАЛАРНИ ВАРАҚЛАСАНГИЗ:

2-бетда
«Фарғонадан Тошкентга келиб кетиш учун ноёб ускуналар билан жиҳозланган қимматбаҳо "Тез тиббий ёрдам" дан бошқа транспорт топилмадими?»

3-бетда
ХОЖА АҲРОР ВАЛИЙ: "Илмни дунё (мол-мулк) орттириш ва мансаб эгаллаш учун хизмат қилдирувчи олимлардан узоқ бўлмоқ керак".

4-бетда
"Мансаб курсисида ўтирганингда одамларга яхшилик қил, мансаб кетади, қилган мурувватли ишларинг қолади."

ПАРЛАМЕНТ ИСЛОҲОТЛАРИ: ЭРКИНЛИК ПОЙДЕВОРИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ўзбекистон Республикаси Конституциясига икки палатали профессионал парламент ташкил қилиш билан боғлиқ киритилган қўшимчалар ва унга доир қабул қилинган қонунлар қуйидаги йўналишларда демократик ислоҳотларни амалга оширишнинг ҳуқуқий асосларини таъминлаб берди:

-мамлакатда ҳақиқий демократик кўппартиявийликни таъминлаш мақсадларида сиёсий партияларни ҳокимиятни шакллантиришдаги ўрнини кескин ошириш;

-вакиллик органларининг парламент депутатлигига номзод кўрсатиш ваколатига барҳам бериш асосида қонун чиқарувчи ва ижроия ҳокимиятлари тақсимланишини ўз ниҳоясига етказиш, уларни ўзаро мустақил бўлишларини таъминлаш;

-минтақаларда яшовчи фуқароларнинг ҳам қонун чиқарувчилик фаолиятида иштирок этишларини таъминлашга ҳуқуқий замин яратиш;

-минтақалар ва ҳудудлар манфаатларини парламентда қабул қилинган қонунларда ифодаланишини таъминлаш;

-маҳаллий халқ депутатларини давлат бошқарувида бевосита иштирок этишларига замин тайёрлаш;

-парламент юқори палатасига давлат раҳбарининг баъзи ваколатларини бериш ҳисобига қонун чиқарувчи ҳокимият сиёсий мавқеини ошириш;

-парламентда янада кўпроқ ижтимоий табақалар манфаатларини ифодаланишини таъминлаш;

-ижроия, қонун чиқарувчи ва суд ҳокимиятларини бир-бирларини "ушлаб туриш" принципини амалга оширишнинг реал имкониятлари ва ҳуқуқий асосларини яратиш;

-парламентнинг фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат талаблари даражасида фаолият кўрсатишига эришиш ва бошқалар.

Ривожланган давлатлар тажрибаларини миллий анъаналар билан уйғунлаштирган ҳолда Сенатга ижро ҳокимиятининг ҳозирги мавжуд ваколатларининг бир қисмини бериш, шунингдек, Сенатни ижро ҳокимиятини шакллантиришдаги ўрнини ошириш кўзда тутилди. Албатта, бу тамойиллар ғарб демократик қадриятлари билан миллий тажрибалар уйғунлигига асосланди. Сенатга ижро ҳокимияти ва суд ҳокимияти тизимлари раҳбарларини шакллантиришдаги иштироки билан боғлиқ ваколатлар уни мустақил палата сифатидаги мавқеини кўтариш учун асос бўлишига муҳим эътибор берилди.

Икки палатали парламентда қонунчилик ташаббуси билан чиқиш ҳуқуқига эга бўлган субъектлар ҳам илғор халқаро тажрибалардан келиб чиқиб белгиланди: Қонунчилик палатасида қонунчилик ташаббуси билан Ўзбекистон Республикаси Президенти, ўз давлат ҳокимиятининг олий органи орқали Қорақалпоғистон Республикаси, Ўзбекистон Республикаси қонунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди, Олий суди, Олий хўжалик суди, Бош прокурори эгадирлар ва бу ҳуқуқ қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи субъектлари томонидан қонун лойиҳасини қонунчилик палатасига киритиш орқали амалга оширилади.

Қонунчилик палатаси сайлов округлари бўйича кўппартиялилик асосида сайланадиган 120 депутатдан иборат бўлиб, мазкур палата депутатларини мамлакат фуқаролари ялпи, тенг ва тўғридан-тўғри сайлаш ҳуқуқига мувофиқ, яширин овоз бериш йўли билан сайлайдилар. Сенатнинг 100 аъзо(сенатор)дан таркиб топган ҳудудий вакиллик палатаси бўлишлиги қонунда белгилаб қўйилди. Сенат аъзолари тенг миқдорда - 6 кишидан - Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан сайланади. Улар Қорақалпоғистон Республикаси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатларининг тегишли қўшма мажлисларида, мазкур депутатлар орасидан, яширин овоз бериш йўли билан сайланадилар. Маҳаллий вакиллик органларида ҳаммаси бўлиб 84та сенатор сайланади. Шунингдек, 16 сенатор Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан фан, санъат, адабиёт, ишлаб чиқариш соҳасида, давлат ва жамиятнинг бошқа жабҳаларида алоҳида хизмат кўрсатган энг обрўли, катта амалий тажрибага эга фуқаролардан тайинланади.

Ўзбекистонда икки палатали профессионал парламентни шакллантириш ислоҳотлари сиёсий партиялар фаолиятининг меъёрий-ҳуқуқий негизларини кенгайтиришда ҳам муҳим аҳамият касб этди.

Қонунчилик палатасининг иши барча депутатларнинг доимий профессионал фаолиятига асосланади. Улар ўз ваколатлари даврида илмий, педагогик ва ижодий ишдан бошқа ҳақ тўланадиган фаолият билан шуғулланишлари мумкин эмас. Юқори палата фаолияти сенаторларнинг Сенат ялпи мажлислари ва қўмиталари (комиссиялари) йиғилишларига вақти-вақти билан чақириладиган сессиялари, шунингдек, доимий ишлайдиган Сенат раҳбарияти, қўмита ва комиссияларнинг доимий ишлайдиган раҳбарларининг профессионал меҳнати билан амалга ошади.

Қонунларни қабул қилиш жараёнлари ҳам тубдан ўзгарди. Икки палатали парламентда қонун фақатгина қонунчилик палатасида қабул қилиниб, Сенат томонидан маъқулланиб, мамлакат Президенти имзо қўйганидан кейин ҳуқуқий кучга эга бўлади ва шундан сўнг қонунчиликда белгиланган тартибда расмий нашрларда эълон қилинади. Белгиланган тартибга кўра, ҳар бир қонун, албатта, Қонунчилик палатасида, одатда бир неча ўқишда кўриб чиқилганидан сўнг, қабул қилиниши лозим. Сенат Қонунчилик палатаси қабул қилган қонунни маъқуллаши ёки қайтариши мумкин, қабул қилинмаган Қонун қонунчилик палатасига қайта кўриш учун қайтарилади ва у Қонунчилик палатасида депутатлар учдан икки қисмининг овози билан қайта маъқулланганда Олий Мажлис томонидан қабул қилинган деб ҳисобланиши мумкин.

Икки палата нуқтаи назарини келиштириш учун улар томонидан келишув комиссиясини тузиш механизмлари ҳам кўзда тутилган. Ва ниҳоят, қонун Олий Мажлис томонидан қабул қилингандан кейин, у ўн кун ичида имзолаш учун Республика Президентига юборилади. Республика Президенти қонунни ўттиз кун давомида имзолайди. Шу билан бирга, мамлакат Президенти қонунни ўз эътирозлари билан Олий Мажлисга қайтариши ҳам мумкин. Бу ҳолда, у қайта муҳокама қилиниб, овозга қўйилади. Агар қонун қайта кўриб чиқилганда Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенат аъзолари умумий сонининг учдан икки қисмининг овози билан, яъни кўпчилик томонидан қўллаб-қувватланса, у қабул қилинган деб ҳисобланади ва Президент томонидан 14 кун ичида имзоланиши лозим.

Кўриниб турибдики, Ўзбекистонда қисқа давр ичида ривожланган давлатлар учун хос бўлган икки палатали парламентни шакллантиришнинг ҳуқуқий асослари яратилди.

Умуммиллий палата - Қонунчилик палатасининг сиёсий партиялар ва фуқароларнинг ташаббус гуруҳлари томонидан кўрсатилган номзодлари асосида шаклланиши мазкур палатани фуқаролик жамияти билан бевосита алоқадорликда бўлишини билдиради. Жамиятдаги турли ижтимоий қатламлар сиёсий партиялар ва ташаббус гуруҳлари воситасида ўз манфаатларини парламентга етказиш имкониятига эга бўладилар. Сиёсий партияларнинг бош вазифаларидан бири бўлган уларнинг давлат билан жамият ўртасидаги воситачилик функцияларини бажаришлари учун имкониятлар яратилди.

Фуқаролик жамиятига ўтиш мақсадларидан келиб чиқиб, парламент, давлат қурилиши ва жамият сиёсий соҳасини эркинлаштириш, сиёсий ва демократик институтларни ривожланган ва етук мамлакатлар даражасига олиб чиқиш, жамоат ташкилотлари, нодавлат тузилмалар, ижодий уюшмалар фаолиятини фуқаролик жамияти талаблари асосида йўлга қўйиш, давлат ҳокимияти ваколатларини босқичма-босқич демократик институтларга, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига ўтказиб бориш, уларни фуқароларнинг манфаатлари ва истакларини амалга оширувчи ташкилотларга айланишини таъминлаш каби йўналишларга доир ислоҳотлар тобора чуқурлашиб бормоқда.

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қонунчилик палатаси тўғрисида»ги Конституциявий Қонуннинг 2-моддасидаги «қонунчилик палатаси сайлов округлари бўйича кўппартиялилик асосида сайланадиган депутатлардан иборат» эканлиги тўғрисидаги қоида сиёсий партияларни жамиятдаги ўрнини кескин оширишга олиб келади. Мазкур қонуннинг 16-моддасидаги «Қонунчилик палатаси Кенгаши таркибига сиёсий партиялар фракциялари раҳбарлари киради», 17-моддасидаги «Қонунчилик палатаси қўмиталари раислари, уларнинг ўринбосарлари ва аъзолари лавозимлари депутатларнинг қайси партия ёки гуруҳга мансублигини ҳамда сайловда сайловчиларнинг қанча овозини олганлигини инобатга олган ҳолда белгиланади», 28-моддасидаги «Фракциялар қонун лойиҳасини дастлабки тарзда кўриб чиқишда иштирок этишга ҳақли», 23-моддадаги «Фракция сиёсий партиядан кўрсатиладиган депутатлар томонидан партия манфаатларини Қонунчилик палатасида ифодалаш мақсадида тузиладиган ва белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган депутатлар бирлашмасидир. Депутатлар гуруҳларини Қонунчилик палатаси таркибига сайланган, сиёсий партиядан кўрсатилмаган депутатлар тузишга ҳақли», 24-моддасидаги «Қонунчилик палатасининг камида тўққиз нафар депутати фракция ёки депутатлар гуруҳини тузиш ҳуқуқига эга» каби ҳуқуқий қоидаларнинг киритилиши 2004 йил декабрда парламентга бўладиган сайловларда Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодлар кўрсатишда ва парламент фаолиятида сиёсий партияларнинг нуфузини кўтаради ва уларнинг мустақил демократик институт сифатидаги ҳуқуқий мақомини таъминлайди.

Сиёсий партиялар фаолиятини фақат ҳуқуқий жиҳатлардан кафолатлашнинг ўзи уларнинг кенг қиррали иш йўналишларини амалга ошириш учун етарли эмас эканлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатди. Сиёсий партияни жамиятдаги ва сиёсий муносабатлардаги функцияларини тўла бажара олиш қобилиятини шакллантириш учун унинг фаолиятини молиявий жиҳатлардан ҳам кафолатлаш тажрибаси бугун Ўзбекистонга ҳам кириб келди. 2004 йил апрелдаги иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг XIV сессияси «Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида»ги Қонунни қабул қилди.

Мазкур қонун мамлакатимиздаги партияларни демократик қадриятлар талаблари даражасида ривожланиши учун кенг имкониятлар яратиб бериши шубҳасиздир. Мазкур қонуннинг 7-моддасига мувофиқ, «Сиёсий партия, агар у Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига сайлов якунлари бўйича «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий қонунига мувофиқ қонунчилик палатасида сиёсий партия фракциясини тузиш учун зарур миқдорда депутатлик ўринларини олган бўлса, ўзининг уставда назарда тутилган фаолиятини молиялаштириш учун давлат маблағларини олиш ҳуқуқига эга бўлади. Сиёсий партияларнинг уставда назарда тутилган фаолиятини молиялаштириш учун ажратиладиган давлат маблағларининг йиллик ҳажми шу маблағларни ажратиш мўлжалланаётган йилдан олдинги йилнинг 1 январидаги ҳолатга кўра белгиланган энг кам иш ҳақининг икки фоизини Қонунчилик палатасига ўтказилган охирги сайловда сайловчилар рўйхатига киритилган фуқаролар сонига кўпайтмаси миқдорида шакллантирилади...». Шунингдек, қонунга Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги «...бу маблағларни олиш ҳуқуқига эга бўлган сиёсий партиялар ўртасида уларнинг Қонунчилик палатасида олган депутатлик ўринлари миқдорига мутаносиб равишда тақсимлайди», деган қоида киритилган.

Шу билан бирга, мазкур қонунга биноан сиёсий партияларнинг Қонунчилик палатаси ва давлат ҳокимиятининг бошқа вакиллик органларига сайловда иштирок этиши, шунингдек, Қонунчилик палатасидаги сиёсий партия фракцияларининг фаолияти ҳам давлат томонидан молиялаштирилади. Албатта, сиёсий партиялар фаолиятини давлат томонидан молиялаштиришни амалга ошириш шу йилнинг декабрь ойида бўладиган сайловларни демократик тамойиллар асосида кечишини ҳар томонлама кафолатлайди.

Айниқса, мамлакатда икки палатали парламентни шакллантиришга доир ислоҳотларнинг бошланиши билан сиёсий партияларнинг Қонунчилик палатасини шакллантиришдаги ўрнини юксалиши, маҳаллий вакиллик органларидан кейинги сайловларда мазкур палата депутатлигига номзодлар кўрсатиш ваколатини олиб қўйилиши каби ҳуқуқий ўзгаришлар мамлакат сайлов тизимини демократлаштиришдаги муҳим босқичлардан биридир.

Лекин, бу соҳада амалга оширилаётган ислоҳотларнинг самарадорлигини таъминлаш, демократик ўзгаришлар натижаларини мустаҳкамлаш учун сиёсий партияларни давлат органлари ва маҳаллий давлат ҳокимиятидан мутлақо мустақиллигини таъминлаш, уларнинг фаолият юритиши учун молиявий кафолатларни яратиш, мустақил ва ижодий фаолият юритадиган, интеллектуал салоҳиятга эга бўлган партия етакчилари ва «функционерлари»ни шакллантириш, партия етакчиларини сайлашнинг демократик қадриятлар талаблари даражасидаги томойилларни ҳаётга татбиқ этиш каби фуқаролик жамиятининг ўзига хос қоидаларини жорий этиш талаб этилади.

Сиёсий партиялар ва сайловларни демократик қадриятлар асосида шакллантиришнинг яна муҳим шартларидан бири, бу - фуқаролар ҳуқуқий ва сиёсий маданиятини оширишдир. Бу соҳада эски тоталитар жамият асоратларидан покланиш, фуқароларни собиқ тоталитар тузумдан мерос бўлиб қолган мафкуравий асоратлардан халос қилиш, эркинлаштириш мафкураси асосидаги плюралистик ва демократик сиёсий маданиятни шакллантиришга доир ислоҳотларни амалга ошириш ва чуқурлаштириш ана шу шартга амал қилиш гаровидир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг ташаббуси билан мамлакатда икки палатали парламент барпо этишга доир ислоҳотларни чуқурлаштириш жараёнлари ўзининг янги даврига кирди. Яқинлашиб келаётган парламент сайловларида демократик принциплар талаблари асосидаги ҳақиқий профессионал икки палатали парламентни шакллантиришда фуқароларнинг сиёсий фаоллиги, сиёсий партияларнинг мустақил демократик институт сифатидаги қобилиятини шаклланиши, парламентга ва сайловларга доир қонунларни ишлаши, сайловлар жараёнларини оммавий ахборот воситалари ва жамоатчилик назорати остида ўтиши муҳим ўрин тутади. Шунингдек, ислоҳотларнинг янги босқичида парламент ва вакиллик органларини янада халқчиллаштириш фуқаролик жамияти қуриш йўлидаги муҳим ислоҳотлардир. Албатта, мамлакат сиёсий тизимида икки палатали парламентни шакллантириш жараёнларида миллий ўзига хослик, миллий анъаналарга мансублик каби омиллар устуворлик касб этади.

Муқимжон ҚИРҒИЗБОЕВ

Хабарингиз борми?

ЯНГИ ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯЛАР МАРКАЗИ

"Ватан остонадан бошланади" дейдилар, таълим тизимининг остонаси мактабдир. Кейинги йилларда республикамизда таълим соҳасида олиб борилаётган ислоҳотлар ўқув масканларига янгича муҳит билан кирмоқда. Шу ўринда "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури" ва ўқув-тарбия жараёнлари сифатини жаҳон стандартлари даражасига кўтариш йўлида қилинаётган ишларни эслаш кифоя. Бир ўйлаб кўринг, саёз билим билан юксак орзу-мақсадларга — тараққиётга эришишни тасаввур қилиб бўладими? Қолаверса, халқимизда "Устоз кўрмаган шогирд ҳар мақомга йўрғалар" деган гаплар ҳам бор... Ўқитувчи кадрларнинг малакасини оширишга қаратилаётган эътибор ҳам шу эзгу ниятларнинг дебочасидир.

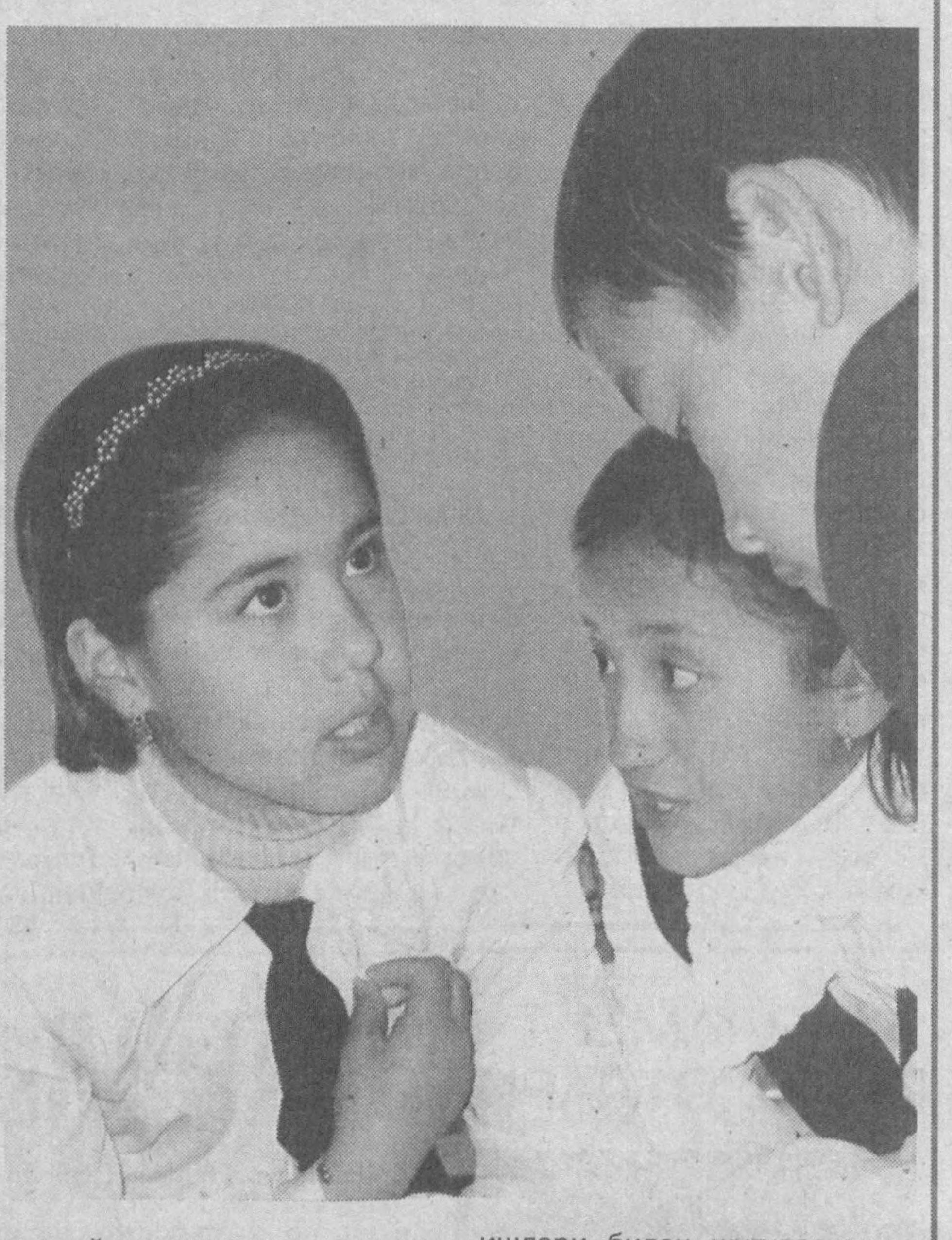

Очиғини айтиш керак, мустақилликнинг илк йилларида, бозор иқтисодиёти шароитидаги айрим қийинчиликлар сабабли кўпгина ўқитувчилар савдо ва бошқа соҳаларга ўзини уриб кетишди. Натижада, ўқув даргоҳларида турли фан ўқитувчилари етишмаслиги муаммоси пайдо бўлди. Таълим соҳасида янгиликлар жорий этиш эса, давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Президентимиз И. А. Каримов келгусидаги режалар ҳақида гапириб, бир ўринда шундай деган эди: "Бизнинг асосий вазифамиз ўқув-тарбия жараёни сифатини жаҳон стандартлари даражасига кўтариш, таълим, замонавий педагогик ва ахборот технологияларининг бутунлай янги усулларини жорий этишдан иборат бўлмоғи керак."

Бу гаплар қоғозда қолиб кетмади. Андижон вилояти халқ таълими бошқармаси қошида "Янги педагогик технологиялар маркази" иш бошлаганини эшитганимизда, ана шулар хаёлимиздан ўтди. Дарҳақиқат, янги марказ, унинг мақсад ва вазифалари билан танишдик.

— Вилоятимиз мисолида бутун республикамиздаги педагогик кадрлар фаолиятига ислоҳотларни олиб кириш бошлангани эсда қоларли иш бўлди, — дейди Андижон вилоят халқ таълими бошқармаси бошлиғи, Олий Мажлис депутати Ўктам ака Охунов. — 120 ўринга мўлжалланган марказимиз асосан хорижий ва республикамиздаги илғор педагогик технологияларни излаш, ўрганиш, таҳлил қилиш, тажрибадан ўтказиш ва амалиётга жорий қилиш ишлари билан шуғулланади. Бундан ташқари вилоятдаги туман, шаҳар халқ таълими бўлимлари ва таянч таълим муассасалари билан электрон алоқа тизимини йўлга қўйиш, ижодкор ўқитувчилар банкини яратиш, халқаро интернет тармоғи орқали хориж давлатлари билан фойдали ҳамкорлик ўрнатиш сингари режаларимиз ҳам бор. Хуллас, теле, аудио, видео аппаратуралари ва компьютер синфи билан жиҳозланган марказимиз таълим соҳасидаги ислоҳотларга хизмат қилади.

2004 йилнинг бошида ташкил қилинган "Янги педагогик технологиялар" марказида ўқитувчиларнинг анъанавий август кенгашлари олдидан кўргазмали ўқув семинарлари ўтказилди. Август кенгашларини ўтказувчи масъул тренерлар тайёрланди.

Галдаги вазифалар ҳам бугунги кун талаблари даражасида. Муҳими, ёш ўқитувчи кадрларнинг билим-малакаси ва тажрибасини ошириш йўлида бор имкониятлар ишга солинмоқда. «Сўз — гул, иш — мева» дейдилар. Таълим соҳасидаги янгиликлар тез орада ўз мевасини бериши аниқ.

ИНСПЕКТОРЛАРНИ ЛАҚИЛЛАТГАН «ФОРД»

Журналист текшируви

Оҳангарон шаҳрида "Мажнунтол" ошхонаси кеча-ю кундуз ишлайди. Таомлари ҳам мазали, ҳам арзонроқ. Миллий либослар кийган, бошларига рўмол ўраган, хушмуомала қизлар хизматингизда бўлишади. Водийдан Тошкентга келиб-кетувчилар орасида шу ошхонанинг хўрандалари бор. Ёзнинг жазирамасида Қамчиқ довонидан тонг саҳарда ўтган маъқул. Ҳаво ҳам мусаффо, ҳайдовчилар камроқ, зўриқиб ҳам қолмайди, киши.

Қўқон томонлардан пойтахтга тонг ёришмасидан йўлга чиққандик. "Мажнунтол"нинг ярим коса маставасига дил кетди. Эрталабки олтилар чамаси.

Довон томондан жуда чиройли "Форд" русумли "Тез тиббий ёрдам" махсус автомашинаси ҳам шу ошхонага келиб тўхтади. Давлат рақами 15 AE 458. Ҳа, бирор оғир беморни Тошкентга олиб кетаётир чоғи деган хаёл ўтди: "Бозор иқтисодиёти шароитида ҳеч ким касал бўлмасин-да!"

"Форд" олди ўриндиғидан икки нафар барваста эркак тушди. Иккови ҳам худди раҳбарга ўхшайди. Махсус автомашинанинг ёнбошидаги эшиклари очилиб бирин-кетин кишилар туша бошлади. Ҳаммаси ўндан ортиқ. Уларнинг бемалол ва хушчақчақлигидан сездик-ки, оғир бемор йўқ: "Тошкентга тўйгами ё бирор тадбирга кетаётган бўлса керак-да" дедигу ўзимиз билан ўзимиз овора бўлиб кетдик.

Нонушта қилдик, бир зум тин олиб чойдан хўпладик. Яна йўлга чиқдик. Оҳангарондан Олмалиқ — Тошкент йўлига чиқаверишда "Безкостин" номли ДАН блокпостига етиб келдик ҳамки, постда турган милиция ходимлари-ю, Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги инспектори тез-тез ҳаракатга тушиб зудлик билан блокпост ҳудудидаги автотранспорт воситаларининг йўлни очиб қўйиш ҳақида кўрсатмалар беришди. Инспекторга итоат қилиб орқадан шитоб билан шошилинч ўчиб ёнадиган (мигалка)ни ёқиб келаётган "Тез тиббий ёрдам" автомашинасига эркин ўтиб кетиши учун барча шароитлар яратиб берилди. Зувиллаб ўтиб кетган "Тез тиббий ёрдам" бояги "Форд" давлат рақами ҳам ўша: "Ие, унда касал йўққа ўхшовди-ку". Инспекторларни ҳам тушундик, чунки бундай вазиятда "мигалка"ларини ёқиб ҳаракатланаётган махсус автотранспорт воситаларини биринчи навбатда хавфсиз ўтказиб юбориш чораларини кўрди.

"Форд" билан изма-из кетяпмиз. Безкостин номидаги блокпостидан то Тошкентгача уч жойда ЙҲХ инспекторлари тезликни рухсат этилганидан ошириб юборган ҳайдовчиларни аниқлаш тадбирларини ўтказаётган экан. Улар ҳам шошилинч чироқларини "мигалка"ларини ёқиб келаётган "Форд"ни кузатиб қолдилар.

Бир зумда хаёлимдан шу "Форд"дан ўтиб кетиб келгуси ДАН масканида "Тез тиббий ёрдам" ичидаги сирни билмоқчи бўлдим. Ахир кечаси билан постларда юртимиз осойишталигини таъминлаш, йўл ҳаракати хавфсизлигини мўътадиллаштиришдек муқаддас бурчини бажараётган милиция ходимларини лақиллатиб, устидан кулиб кетаётган "Тез тиббий ёрдам" махсус автомашинаси ҳайдовчиси ва унинг салонидаги докторларга ўхшамайдиганларнинг кимлиги билан қизиқиб қолади киши. Ўртасаройда улардан ўзиб кетдик. Қонундаги журналист текшируви ўтказиш ҳуқуқимиздан фойдаландик. Тошкент вилоятидан чиқаверишдаги А. Норбоев номидаги Давлат автомобил назорати масканига келиб вилоят ички ишлар бошқармаси йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси батальони йўл патрул хизмати катта инспектори, милиция майори Сайфулло Фатхуллаевга "Форд" хусусидаги фикрларимни билдириб, шу автомашина ичидаги "сир"ни очишда ёрдам беришни илтимос қилдим.

"Миллий тикланиш" газетасидан эканимни айтгач, у ҳеч иккиланмай маскандаги инспекторга топшириқ берди.

"Мигалка"ларини ёқиб келаётган "Форд" инспектор ишораси билан тўхтади. Белгиланган тартиб-қоида бўйича бу "Тез тиббий ёрдам" махсус автомашина бир нафар тиббиёт ходими ва бемор учун мўлжалланган, чет мамлакатларнинг энг замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган экан. Бу ҳатто шошилинч тарзда энг оғир жарроҳлик операцияларини ҳам ўтказиш мумкин бўлган ноёб техника воситаси эканини билдик. ИҲХ инспектори, милиция старшинаси Шариф Тўйчиев ҳайдовчи билан ўн бир нафар киши кетаётганини аниқлади.

— Қамчиқ довонидан шунча киши бундай автотранспорт воситасида ўтиши таъқиқланган-ку? — сўраймиз ҳайдовчи Умар Умрзоқовдан.

— Бошлиқларнинг буйруғини бажаряпман, — дейди у, ёнидаги раҳбарига ишора қилиб.

— Фарғона вилояти соғлиқни сақлаш бошқармасига қарашли махсус автокорхонанинг бош муҳандиси Басир Қаюмов бошчилигидаги бир гуруҳ йўловчилар — автокорхона ҳайдовчилари экан. Басир Қаюмов албатта қоидалар бузилганини айтиб хижолат тортди.

— Вилоят Соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи Файзулло Йўлдошевнинг топшириғи билан Тошкентга кетяпмиз, — дейди бош муҳандис.

— "Мигалка"ни ёқиб олиб инспекторларни лақиллатгани виждонингиз қандай чидади? Фарғонадан Тошкентга келиб кетиш учун қимматбаҳо ва ноёб ускуналар билан жиҳозланган "Тез тиббий ёрдам" махсус автомашинасидан бошқа транспорт воситаси топилмадими?

Катта инспектор Сайфулло Фатхуллаев ҳушёр экан. У автотранспорт ҳужжатларини обдон кўздан кечиргач бу махсус автомашина Фарғона вилоятига вақтинча рўйхатга қўйилган экан. Муддати эса 2002 йил 15 мартгача. Демак, бу автотранспорт воситасидан икки йилдан ортиқроқ вақтдан буён ноқонуний тарзда фойдаланилаётир. Белгиланган қонунчиликка кўра автокорхона раҳбари Назир Носиров бундай автомашинадан фойдаланишга рухсат бермаслиги, аксинча белгиланган вақтинчалик рўйхат муддати тугаши билан доимий рўйхатдан ўтиш чораларини кўриши шарт эди. Чет элда ишлаб чиқарилган транспорт воситаси доимий рўйхатга қўйилмаган экан, ягона йўл фондига бож ҳам тўланмаган. Фарғона вилояти Солиқ бошқармаси ходимлари автокорхонадаги боқимандалик ҳолатига аниқлик киритиб, давлат божини ундириш чораларини кўриши лозимдир.

Хуллас, милиция ходимлари-ю, ЙҲХ инспекторларини лақиллатиб "махсус топшириқ" билан Тошкентга келаётган "Форд"нинг сири шу ерда очилди.

Ўринбой КЕНЖАЕВ,
"Миллий тикланиш" махсус мухбири

«НОДИРАБЕГИМ»

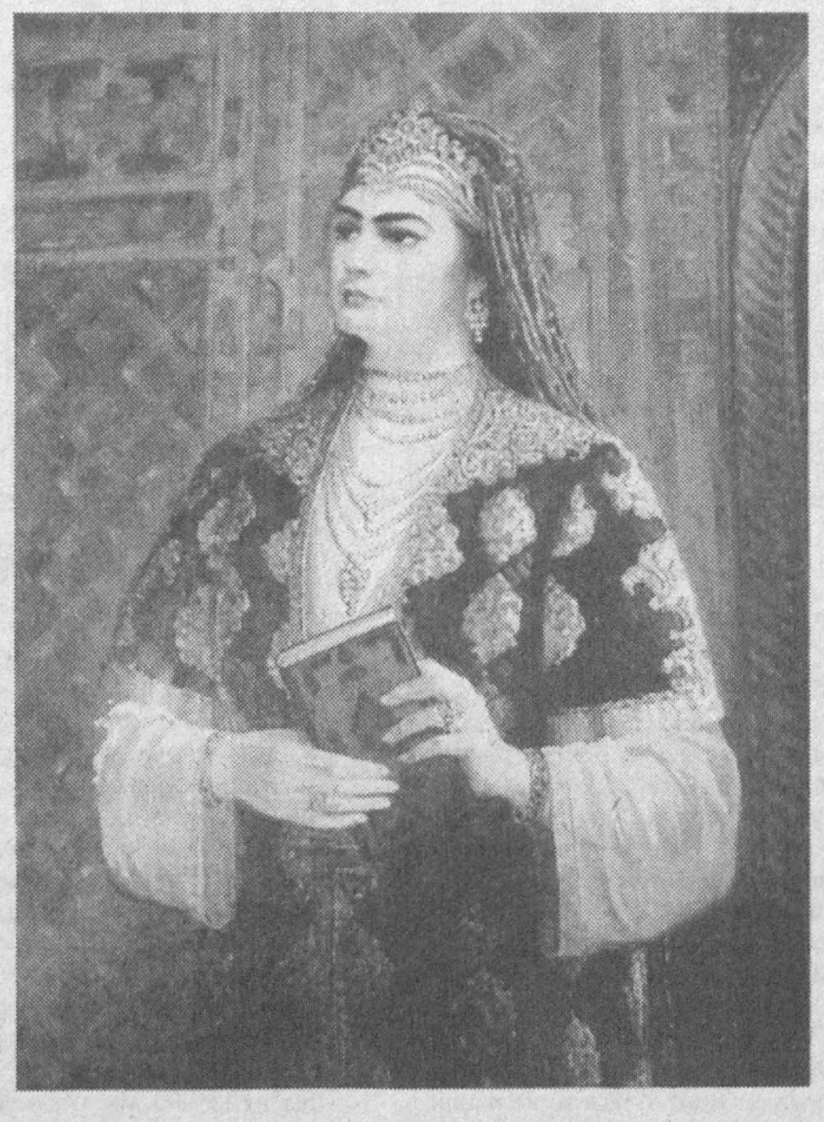

Мен бу забардаст шоиранинг портретини қайсидир журналда кўрдим-у, маҳлиё бўлиб қолдим. Портретнинг аслияти — оригинали қандайкин-а? Рассом Анвар Назиров мўйқаламига мансуб бу асар Ўзбекистон Давлат Адабиёт музейининг мулкига айланиб кетган экан.

Музейнинг очилиш маросимида қатнашган эдим. Ўшанда бу асар бўлмаган, албатта.

3-қаватга кўтарилдим-у, ўнг тарафдаги бир гўшани эгаллаган "Нодирабегим"ни кўриб ғоятда мутаассир бўлдим — руҳият бироз сукутга кетди. Бир замонлар Парижда, Лувр музей-саройидаги кўргазмада Леонардо да Винчи мўйқаламига мансуб "Монна Лиза" портретини кўриб туриб ҳам шундай ҳолатга тушган эдим.

Нодирабегим портретидан бутун залга нур ёғилаётгандек эди. Зеро, у музейнинг шоҳ асарига айланибди. Ўзбек рангтасвир санъатининг асарлари билан ўтган асрнинг 30-йилларидан бери танишиб келаман. Аёл тимсоли бунчалар сермазмун ифода этилган бошқа хил асарни билмайман.

Портрет муаллифи марҳум Анвар Назиров шахси, бошқа хил ижодлари билан танишиш мақсадида у кишининг тенгқур ҳампешаси, атоқли рассом Малик Набиев ҳузурларига бордим.

"Анваржон хушчақчақ, ҳазилвон бир рассом эди. Уни Анвар Назирий деб ҳам атардик" дедилар оқсоқол.

Хуллас, қидира-қидира рассомнинг уйларини ҳам топиб бордим. У кишининг фарзандлари — Муроджон ҳам ота йўлидан бориб рассом бўлиб етишган экан.

Муроджон олдимга "Нодирабегим"нинг ўнлаб эскизларини уйиб ташлади. Бундан ташқари ҳали ҳеч қаерда намойиш этилмаган "Зулфия билан Ҳамид Олимжон" сурати ҳам бор эди-ки, унинг таърифи сўзга сиғмагудек. Шунингдек, Мукаррамахонимнинг чарх уриб рақс қилаётгани тасвирланган сурат, Тамарахоним, Ибн Сино, Абдураҳмон Жомий, Алишер Навоий портретлари ҳам бор эди.

Ягонаи замона Нодирабегим ҳақида замондошларининг айтишларича, "Нодираи давронимиз камолу ақлу ҳушёрликдин мамлакатни ўз тахти таснифига олди, халқларни эҳсону карам билан шод этди. Фарғона мулкини обод қилди. У — Зуҳрасифат Нодира ҳеч вақт давлат, салтанатга мағрур эмас эди, камолу ақлу закоси, таъби расосидин кечаю-кундуз рангин ғазаллар ёзиш ва ўқиш билан машғул бўлур эди". Аммо Нодирабегимнинг қисмати фожиали бўлганлиги тарихдан маълум.

1842 йили Бухоро амири Насруллохон гўё бу ерда (Қўқонда) изидан чиққан шариат қоидаларини низомга солмоқчи бўлиб, турли važ-корсонлар билан Нодирабегимни икки ўғли — Муҳаммад Алихон, Султон Маҳмудхон ва норасида набираси Муҳаммад Аминхонлар билан ваҳшийларча қатл эттиради.

Анвар Назирийнинг "Нодирабегим" портрети том маънода ўзбек аёлининг тимсолидир. Келгусида миллий валютамизда улуғ сиймоларнинг портретлари ҳам акс эттириладиган бўлса, шу портрет ҳам муносиб ўрин олгусидир.

Шарафиддин КЎНЧИ.

МУАЛЛИФ ҲАҚИДА

Ғайбулла ас-Салом "Мавлоно Шарафиддин Туробнинг «Ҳангомалар» китобини ўқиб яна янги бир тарафдан ўзим учун кашф этгандай бўлдим. Бу унинг бадианавислиги, ҳикоячилиги, нозик инсоний туйғуларни илғаши ва юқтириши" деб эътироф этгандилар.

Шарафиддин Туроб (Шарафиддин Кўнчи) — 1927 йили Тошкентда туғилган. 1946 йилдан матбуот саҳифаларида мақолалари, бадиалари босилаётир. 1954 йили Тошкент Политехника институтини битирган, йигирма йил Ўзбекистон телеграф агентлигида таржимон ва муҳаррирлик қилган. Юзга яқин китобларни таржима қилган. Қирққа яқин чет мамлакатларда бўлган. Жаҳонгашта ижодкор. — "Мароккодан Япониягача" номли китоби "Маърифат" нашриётида босмадан чиқиш арафасида. Шарафиддин Кўнчи ҳозирда "Миллий тикланиш" газетасининг ижодий ҳамкори, маслаҳатгўйи ҳамдир. Шарафиддин Кўнчининг берилаётган "Нодирабегим" номли мақоласи сиз азизларга инжа туйғулар завқини ҳадя этишига ишонамиз.

ХОЖА АҲРОР ВАЛИЙ: "Илмни дунё (мол-мулк) орттириш ва мансаб эгаллаш учун хизмат қилдирувчи олимлардан узоқ бўлмоқ керак".

МИЛЛИЙ ТОМОША ГУРУҲЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

"Олтин мерос" халқаро хайрия жамғармаси ташкил этилгандан буён миллий санъатимиз, урф-одатларимизни тарғиб этиш йўлида бир қатор самарали ишларни амалга ошириб келмоқда.

Яқин кунларда Андижон вилоятининг Хонобод шаҳрида бўлиб ўтган "Миллий дорбозлар, анъанавий цирк санъати ва қўғирчоқ театрларининг 111-Республика кўрик фестивали" деб ном олган анжуман шундай хайрли ишларнинг ёрқин мисолидир. Анжуманни ташкил этишда "Олтин мерос" халқаро хайрия жамғармаси Маданият ишлари вазирлигининг халқ ижодиёти ва маданий, маърифий ишлар илмий услубиёт маркази, Маданият ходимлари касаба уюшмалари Марказий қўмитаси ва "Ўзбекдавлатцирк" катта жонбозлик кўрсатишди. Мазкур анжуманга она диёримизнинг барча вилоятлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикасидан санъат шайдолари ташриф буюрдилар. Ўзига хос мусобақа тарзида ўтган кўрик-фестивал нафақат Андижон, балки водий жамоатчилигини ҳам бефарқ қолдирмади. Фестивал ўтказиладиган жойга ўн минглаб томошабинлар йиғилиб, қадимий санъатлар ворисларининг чиқишларини мароқ билан томоша қилдилар.

Нуфузли мутахассис олимлар, санъаткорлардан иборат ҳайъат иштирокчиларнинг ҳар бир чиқишини холислик билан баҳолаб борди. Натижада миллий дорбозлар кўригида Марҳамат туманининг "Андижон самоси" гуруҳи, цирк гуруҳлари орасида Тошкент вилоятининг "Қалдирғоч" жамоаси, Қўғирчоқ театрлари кўригида эса Асака туманининг "Қалдирғоч" ва Жиззах вилояти Халқ қўғирчоқ театри вакиллари биринчи ўринга муносиб деб топилдилар.

Ғолиблар фестивал ташкилотчилари ва ҳомийларининг қимматбаҳо совғалари, фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Мансур ҚОДИРОВ.

АҲРОРОВ ЯХШИ ОДАМ ЭДИ

"Уни ҳамма қувалик дер эди. Қуванинг ярмиси унинг ака-укасига айланган эди. Кўпчиликка қон бераверив, қони битта бўлиб кетган эди. Лекин у донорлар рўйхатига ёзилмаган. Унинг қони ҳам, жони ҳам бепул эди бемор учун."

Доктор Мирзали Аҳроров ҳақидаги хотиралардан...

Инсонга бериладиган энг олий сифат жуда лўнда сўзлар билан ифодаланади — Яхши Одам. Қолган барча айтилиши керак бўлган кўнгилли гаплар мана шу сифатнинг ичида жамланади. Одамнинг яхши одамлиги эса қалби, бутун вужуди билан яхшиликка интилиши, амалга оширган эзгу ишлари билан белгиланади. Яхши Одам бўлиб яшаш, умр кечириш эса ҳаммага ҳам насиб қилавермайди. Яхши одамлар ҳақида эшитиш, уларнинг олийжанобликлари, эзгу амалларидан бохабар бўлиш инсонни яшашга, яшаганда ҳам одамларни, ҳаётни севиб яшашга ундайди. Доктор Аҳроров. Бу номни эшитганда шифокор Мирзали Аҳроровни таниган-билганлар, дўсту қадрдонлар, унинг қўлларидан, меҳр тўла қалбидан жисмига дармон, руҳига қувват олган инсонларнинг дилидан юқоридаги самимий сўзлар кечмоғи тайин: Яхши Одам!

Водил-Фарғона вилоятининг энг сўлим гўшаларидан ҳисобланади. 1937 йил айни қиш чилласида мана шу сўлим ва баҳаво Водил қишлоғида, Аҳрор Мирзо Бадал ўғли ва Дўрихоннисо аялар оиласида ўғил туғилди, чақалоққа Мирзали деб ном беришди.

Ёшлигидан тиришқоқ, ақлли-ҳушли бола бўлган Мирзали мактабни аъло баҳоларга битириб, Тошкент Давлат тиббиёт институтига ўқишга киради. Институтни ҳам аъло баҳолар билан тамомлагач, 1962 йилнинг ёзида Фарғона вилоятининг Қува туманига ишга келади. Мирзали фаолиятининг илк даврларидаёқ, ўзининг чаққон, қўли енгиллиги, ўткир зеҳни, пухта билими билан устози, Қува тумани Марказий касалхонасининг жарроҳлик бўлими мудири Владимир Владимирович Балабановнинг меҳрини, ишончини қозонди. Беморнинг кўнглига йўл топиб, хаста вужудларга даво бериб, уларнинг яхши сўзларига, самимий эътирофларига сазовор бўлди.

Асли Водилнинг ўғли бўлган Мирзали Қуванинг энг гўзал қизи, Андижон тиббиёт институтини битириб келган Мўътабархонга уйланди ва шу воқеа билан Доктор Аҳроровнинг тақдири Қува билан чамбарчас боғланди. Улар бир неча ой Водилдан Қувага қатнаб ишлашди. Аввал коммунал хўжалик

идораси берган икки хонали квартирада яшашди, кейинроқ ўзлари ер олиб, уй қуришди. Бу йиллар давомида оилаларида ширинданширин уч ўғил ва бир қиз — Бахтиёр, Баҳодиржон, Зафаржон ҳамда Дилфузахонлар дунёга келишди.

«Бу киши ҳар гал операцияга кетсалар, мен юрагимни ҳовучлаб ўтирардим, — дея эслайди Мирзали Аҳроровнинг турмуш ўртоғи Мўътабархон опа. — Беморларига яратгандан узоқ умр тилардим. Чунки, операция пайтида ўлим рўй берган чоғлар бу киши худди ўз яқинидан айрилгандек ачиниб йиғлардилар. Касаллари соғайиб кетса, бу киши учун ҳам, биз учун ҳам байрам эди. Иродаси кучли, эътиқоди мукаммал, иймони бут инсон эдилар. Ишлари қанча кўп бўлмасин, болалар тарбиясига алоҳида аҳамият берганлар. Дўстлари учун жонини беришга ҳамиша тайёр турардилар». Мирзали Аҳроров нафақат намунали оила бошлиғи, ибратли ота, умр йўлдош, фидойи инсонгина эмас, балки Устозлик бурчини ҳам ҳалоллик билан адо этганларини шогирдлар сўзидан англаса бўлади. «Устоздан жуда мураккаб операцияларни ўргандим. Оғир беморларни даволаш усулларини, ҳаётдан кўз юмаётган беморларга жон фидо қилиб, қайтадан оёққа турғазишни ўргатганлар. Устоз ҳамиша «Шифокор ўта масъулиятли, тадбиркор, билимли, изланувчан бўлиши керак. Энг муҳими: бемор агар аёл бўлса — ўз онам, деб билинг. Эркак бўлса — отангиздан зиёда кўринг. Ёш бола бўлса, худди ўз фарзандингиздай меҳр билан муносабатда бўлинг» деб тайинлардилар." Бу Мирзали Аҳроровнинг шогирди Миродилжон Арслоновнинг самимий хотиралари. Ўз ҳаловатини ўйламай, ҳамиша ўзгалар ғами билан яшаган, неча минглаб беморлар дардига шифо бўлган, атрофдагилардан ёрдамини аямай, дўсту яқинларининг яхши-ёмон кунида тоғдай таянчи бўлиб яшаб ўтган Доктор Аҳроров.

Шу ўринда айтиб ўтиш керак-ки, Мирзали Аҳроров туман соғлиқни сақлаш тизимида жарроҳлик ишларини юқори чўққиларга олиб чиққан, 70-йилларнинг ўрталаридаёқ Қувада биринчи бўлиб, ўпка операцияларини йўлга қўйган шифокордир. Фарғона шаҳрида кўп йиллар машҳур хирург бўлиб ишлаган Юрий Федорович Исаковнинг ўз шогирдларига «Агар оғриб қолсам-у, операция қилишга тўғри келса — Қувадан Аҳроровни чақиринглар!» деган гапи Мирзали Аҳроровнинг шифокорлик маҳоратига билдирилган ишонч, юксак баҳо десак муболаға бўлмас.

«Яхши ўтган ҳар қандай умр узоқ умрдир» деган эди донишмандлардан бири. 2000 йил 2 март. 63 ёшда эди Доктор Аҳроров. Вафотидан бир кун олдин ҳам бир беморни операцияси устида эди. Сўнгги нафасигача одамларга фақат эзгулик қилишдек ҳалол бурчига, тоза виждонига содиқ қолди. Доктор Аҳроров — уни таниган-билганлар тилида Яхши Одам рутбаси билан ёдланади. Донишманднинг ҳикматли сўзига таяниб айтсак, Мирзали Аҳроровнинг умри эл хизматида юрган фарзандлари Бахтиёржон, Зафар, Дилфузахон, ота касбини олган Баҳодиржонларнинг яхши амалларида, келинлару набиралар, дўсту ёрларнинг соғинчли хотираларида давом этмоқда.

Қўлимда мўъжазгина рисола, Санъат Маҳмудова қаламига мансуб — Доктор Аҳроров. Бу китобда Мирзали Аҳроровнинг айтилган, айтилмаган ва яна айтилиши керак бўлган хислатлари, фазилатлари илиқ хотираларда битилган. Айтиш мумкин-ки, бу китоб ҳам Яхши Одамнинг ҳаётлигида ҳам, вафот этгандан сўнг ҳам унинг босиб ўтган йўли, қилган савобу яхшиликлари одамлар учун ибрат бўлиб қолишига ёрқин мисолдир.

Доктор Аҳроров ҳақида яна кўп ва хўп гапириш мумкин. Энг асосийси, инсонни эл-халқ билиши, уни эъзозлаб Яхши Одам номи билан улуғлашида.

Зумрад ВАҲОБОВА,
«Миллий тикланиш» мухбири

Пайғамбар ёшингиз муборак!

НОННИ АЗИЗ БИЛГАННИНГ ЎЗИ ҲАМ АЗИЗ

Оллоҳ ўзи суйган бандаларига ноёб иқтидор ато этар экан-ки, шундай азизу-мукаррам инсонлар ҳар қандай оғир вазиятлардан ҳам ишнинг кўзини билиб чиқа оларкан. Андижонлик Қаҳрамон ака Солиев ҳам шундай инсонлар сирасига киради. Яратган Парвардигор ўзи суйган бандаларининг ризқини ҳам улуғ, вазифаларини ҳам мўл қилиб яратар экан. Қаҳрамон ака эсини танибдики қўли меҳнатда, дили Оллоҳда. Шунга яраша ҳурмат-иззат ҳам топган.

Қаерга бормасин уни таниганлар, ундан яхшилик кўрганлар давраларнинг тўрига таклиф қилишади. Бу ҳам бахт.

Мамлакатимизда нон ишлаб чиқариш корхоналарининг кўпи банкротлик ёқасига келиб қолган бир пайтда Қаҳрамон Солиев бошлиқ Андижон туманидаги нон ишлаб чиқариш ёпиқ турдаги акционерлик жамияти мўътадил ривожланиб ишлаётир. Бунга эришишнинг ўзи бўлмайди. Бор-йўғи йигирма тўрт нафар ишчи-хизматчилар фаолият кўрсатаётган мўъжазгина нон корхонасида ўтган июн ойида 81 тонна нон ёпилди.

— Яхши масалликдан яхши овқат пишади, — дейди Қаҳрамон ака. — Айниқса, нон маҳсулотлари тайёрлашда меъёрларга амал қилиш жуда муҳим. Зарур масалликларни керагича солган тақдирда, нон пишириш технологиясига тўлиқ амал қилган ҳолда иш юритилса, маҳсулот харидорсуяр бўлади. Ҳа, Қаҳрамон ака йигирма йилдан бери шу корхонага етакчилик қилади. Доимо ишлари намунали. Иш уч сменада узлуксиз бораётир. Айниқса, табиий газ тақчиллигининг олдини олиб қўйиш учун жуда кўп ғайрат ва маблағ сарфлашга тўғри келаётир.

Корхонада ишчилар ўзларини бир оила вакилидек ҳис этишади. Раҳбари меҳрибон отадек. Ўткир Каримов, Шуҳрат Қодиров, Қимсан Мақсудов каби нонвойлар, уларнинг устаси Абдуқаҳҳор Валиевлар барчага ибрат. Лаборант Акром Солиевнинг хизматлари ҳам катта.

— Қаҳрамон ака Солиев юзлаб мутахассисларнинг, шу жумладан менинг ҳам устозим, — дейди вилоят "Матлубот савдо" акционерлик компанияси раиси Маҳаммадшариф Мажидов. — Мана, табаррук ёшга — пайғамбар ёшига кирди. Ҳамкасбимиз, нонни азиз билиб, ўзи ҳам нондай азиз-мўътабар бўлиб умргузаронлик қилаётган Қаҳрамон акани самимий муборакбод этамиз. Ўғил-қизларининг роҳатларини кўраётир, энди набиралари, чеваралари орзу-ҳавасларини кўрсин!

Қаҳрамон ака ҳузуридан қайтар чоғи корхона ҳисобчиси маълумотнома тақдим этди: Ярим йилликда режалаштирилган 500 тонна ўрнига 599,1 тонна нон маҳсулотлари тайёрлаб сотилган. 5 миллион 500 минг сўм соф фойда олинган. Ўтган йили ҳам жуда даромадли бўлган. Ҳар бир дона акцияга 2 минг 940 сўмдан дивиденд тўланган. Мижозлардан нон маҳсулотлари сифати юзасидан бирор марта эътироз билдирилмагани катта ютуқ. Тумандаги қирққа яқин болалар боғчалари, саккизта касалхонага, барча савдо дўконларига нон етказиб берилаётир. Мижозлар сони кўпайиб бораётир. Энг қувончлиси Андижон шаҳридаги савдо ташкилотлари ҳам нон корхонаси маҳсулотларига харидор. Ишчиларнинг ойлик маошлари ҳам мунтазам ортиб бораётгани қувончли.

Ютуқларни санайверсак кўп...

Қаҳрамон акага бағишланган дил сўзларимизни Муҳаммад алайҳиссаломнинг васиятларидаги ушбу муқаддас каломлар билан якунлашни лозим топдик:

«... Ҳар кимнинг маоши ҳалол бўлса, дин ва эътиқоди қувватлик бўлар, кўнгли тор бўлмас, кўзи Аллоҳ Таолонинг хавфидан гирён бўлар ва дуоси қабул бўлар. Ул банданинг ризқи беҳиштдан келар ва дини маҳкам бўлар. Дили қоронғу бўлмас ва ҳақ йўлини танигай.»

Ҳалол меҳнат билан топганларингиз муборак тўйларингизга буюрсин!

Гавҳар ДИЛМУРОДОВА,
Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университети халқаро журналистика факультети талабаси.

Ҳодиса

«ПАЛАКАТ ЖОЙМИ» ЁКИ...

Тошкент шаҳри Маннон Уйғур кўчасида бунёд этилган кўприкнинг остидан ўтадиган йўлдан то катта халқа йўлигача йўл полосаларга ажратилмаган. Шаҳар Ички Ишлар бош бошқармаси йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси тегишли чора-тадбирлар кўрмаган.

Автоҳалокатларнинг олдини олиш мумкинми ёки "палакат жой" деб юрилаверадими?

Маннон Уйғур кўчаси билан Дилкаш кўчаси туташган чорраҳани кўпчилик "палакат жой" дейди. Ҳар ойда уч-тўрт марта автоҳалокат содир бўлаверса яна нима деб аташ мумкин бу жойни?

14 июл — чоршанба куни соат эрталабки 9 дан 45 дақиқалар ўтганида шу жойда яна автоҳалокат содир бўлди. Чорраҳанинг шундоққина биқинида жойлашган "Кўкча-Оқтепа" автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчасига бурилаётган 30G 23 — 25 давлат рақамли "ГАЗ-24" маркали шахсий автомашинасининг орқа томонидан келаётган 10 U 63 — 28 давлат рақамли "ДАГАН" маркали шахсий автомашина тўқнашиб кетган. Ҳар икки автомашина жиддий шикастланган.

— Автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчаси чорраҳанинг ёнида жойлашгани ҳам тез-тез автоҳалокатларни содир бўлаётганига сабабчимикан-а?, — деб автоҳалокатни расмийлаштираётган Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати инспектори, милиция сержанти Шариф Бобожоновдан сўрадик.

— Шохобчани қуришдан аввал тегишли идоралар рухсат бериб қўйибди-ку, йўл ҳаракати ходисаларига — автоҳалокатларга ҳайдовчиларнинг белгиланган тартиб-қоидага риоя қилмаётгани сабабчи бўлаётир, — дейди у.

— Шу чорраҳада жуда кўп автоҳалокатлар содир бўлади, нега шундай?

— Эҳтимол, шу йўл ҳудудига азиз-авлиёлар хоки дафн этилгандир, яна билмадим-у, аммо тез-тез авария бўлаётгани ташвишли.

Инспектор Шариф Бобожонов яна бир фикрни билдирди: "Маннон Уйғур кўчасининг шу ҳудудлари жуда серқатнов бўлишига қарамай, йўл оқ чизиқлар билан полосаларга ажратилмаган. бу ҳам ҳайдовчиларни палапартиш ҳаракат қилишига йўл очиб беради.

Назаримизда, "Кўкча — Оқтепа" АЁҚШга жой ажратилаётганда айрим ҳолатларга эътибор берилмаган. Шохобчага кириб чиқувчи йўлак жуда тор, устига-устак серқатнов кўчага туташган. Шохобчага кириб-чиқишни тартибга солиб турувчи йўл ҳаракати хавфсизлиги белгилари қўйилмаган. Энг ачинарлиси, АЁҚШга майдон шундоққина 245-ўрта мактабнинг ёнидан ажратилган. Ундан ташқари АЁҚШнинг ёнгинасида Тошкент шаҳар қурилиш касб-ҳунар коллежи ҳам бор. Бу икки ўқув даргоҳида минглаб болалар таълим олишади. Улар АЁҚШдан чиқаётган заҳарли газларни ҳидлаб ўтиришга мажбур, охир-оқибатда болалар ўзи билмас асоратларга мубтало бўлишади-ку!

Бизнингча, пойтахт ҳокимияти мутасаддилари коллеж ва мактабдаги болалар соғлиғига зиён етказувчи "Кўкча — Оқтепа" АЁҚШга ер ажратиш борасидаги қарорларини яна бир карра ўрганиб чиқиб, хулоса айтса, келгусида таълим даргоҳлари, болалар боғчалари, тиббиёт муассасаларига яқин ҳудудларда шундай иншоотлар қуришни тартибга солса айни муддао бўларди.

Кўпгина тажрибали ҳайдовчилар ва шу ҳудудда яшовчи одамлар билан мулоқотда бўлганимизда шу АЁҚШга кираётган ва чиқаётган автомашиналар кўпроқ ҳалокатларга сабабчи бўлаётганини рўй-рост айтишди.

Ўринбой КЕНЖАЕВ,
"Миллий тикланиш" мухбири

Бухорода бир гўзал кўрдим...
Шавкат БОЛТАЕВ олган сурат-лавҳа

ГЎЗАЛЛИК — СОЧИДАН ТИРНОҒИ ҚАДАР

Аёл — буюк сўз. Унда қизлик мусаффолиги, дўстга хос фидойилик, она жасорати мужассамдир.

Н. А. НЕКРАСОВ.

***

Токи ер юзида биттагина аёл мавжуд экан, улар ҳақида ҳамиша нимадир янги гап айтиш мумкин.

С. БУФФЛЕР.

***

Ердаги барча гўзалликлар аёлга бўлган муҳаббат туфайли юзага келган.

М. ГОРЬКИЙ.

***

Аёлсиз ҳаёт тонги ва оқшоми заиф, кундузи эса — ғамгин бўлиб қолар эди.

П. БУАСТ.

***

Аёл фидойиликни тушунибгина қолмай, ўзини фидо қилишни ҳам билади.

И. С. ТУРГЕНЕВ.

***

Деярли ҳар бир аёл севгида энг юксак жасоратларга ҳам қодирдир.

А. И. КУПРИН.

***

Ўз муҳаббати билан олишаётган аёлнинг қатъияти оламда мавжуд жами қатъиятларнинг энг олижанобидир.

СТЕНДАЛЬ.

***

Аёллар асабларимизни, ортиқча шахсиятпарастлигимизни юмшатади; улар бизга қайдан бунёд бўлганимизни эслатиб туради.

М. БАРРЕС.

***

Аёлларни севинг ва иззат қилинг, улардан фақат юпанч эмас, балки илҳомингизга куч, маънавий ва ақлий қобилиятларингизни икки баравар оширувчи қудрат ахтаринг.

Ж. МАДЗИНИ.

МАНСАБДОР

У катта лавозимда эди. Эрта билан эшиги ёнида салобатли янги машина кутиб турарди. Чиқарди-ю, ҳеч қаерга қарамай ҳайдовчисига "кетдик", дерди-ю, жўнаб қоларди. Ҳар куни шу аҳвол, маҳалла-кўй, таниш-билишлар ҳайрон, яқиндагина барча билан яқиндан сўзлашиб, ҳазил-ҳузул қилиб юрадиган одам, мансабга ўтди-ю, босар-тусарини билмай қолди.

Одамлар уни ҳурмат қилиб, тўйми, бирор маросимгами айтиб келишар, аммо энди у бирортасига чиқмайди. "Катта жойда" ишлайди-да!

Нима қилса ҳам маҳалла, таниш-билиш дегандек ундан ёрдам сўраб, бирорта дардини айтишга келганлар унинг ҳузурига кира олмас, улар билан сўзлашиб ўтиришга вақти йўқ, ҳамиша шошиб турар, гўё бутун дунё ишлари унинг бошида.

Маҳалла, таниш-билишлар, қариндошлари ҳам ундан бирорта наф кўрмадилар.

Вақт ўтди, кунлар кетидан ойлар, ойлар сўнгидан йиллар ўтди. Негадир унинг эшигига эътиборли ўша машина келмай қўйди. Ўзи ҳам кўринмай қолди.

Кимдир кўчада, трамвай бекатида турганини кўриб қолибди. Уни кўриши билан қайгадир ғойиб бўлиб қолибди. Ўшандан бери ҳеч ким билмайди, амалдан тушгандан сўнг қаерда ишлаётгани ҳам номаълум. Маҳаллага чиқишга юзи йўқ. Донишманд бобокалонлар дебдурлар: "Мансаб курсисида ўтирганингда одамларга яхшилик қил, мансаб кетади, қилган мурувватли ишларинг қолади."

Мақсуд ҚОРИЕВ.

ЗЕРИКИШ — ЎЗЛИККА ҚАЙТИШ

Бир далли девонадек, телбадек дайдиб кетаяпти хаёл. Ногоҳ кўзларига кўринди қабристон —ярмиси қамишзор, ярмиси тупроқ уюмларининг мангулик маскани. Бир қайрилиб қаради-ю, ўтиб кетди унинг ёнидан. Кейин эса, бўралаб ёға бошлади қор. Оппоқ қор ҳам унинг жуссасини оқликка буркай олмади.

Тонг отишига ишонгиси келмай қолгани учун алламаҳалгача дайдиб юрди у. Кейин эса, изғиринда дир-дир титрай бошлади, қотиб қолган муз парчасидек бир нарсани излай бошлади. Ёнига қараса, чироғи милтиллаб ёниб турган кулбанинг олдида турибди. Шунда у бир нарсани — кафтдеккина ёруғликда ўргимчак тўрини кўрди, сесканиб кетди. Бир зумда кўз ўнгида йўлда кўргани қамишзор, йўғ-э, қабристоннинг қиёфаси гавдаланди.

Қатралар

Ўргимчак тўри... дўппидек дўппайиб турган қабрлар четида кўрган эди уни. Э воҳ, зулмат ичида тентираб юрганида ҳаётининг аксини кўрдими у кафтдеккина кўзгуда. Гангиб қолди ўй гирдоби ичида. Ким ўзи у?!

... Ўзининг кимлигини, нима учун ҳадикда турганини тушунди. Бу ерларда — азоблар водийсида юриб, зулмат ичида дир-дир титраб, ёруғлик илинжида бегона кулбага киришга-да рози бўлиб турибди у. Нима мажбур қилди уни шу ерга келишга, нега шундай бўлди?!

... ЖИМЖИТЛИК

Ногоҳ кўзидан ёш томчилади. Юзини ювиб юборди шошқин сел каби. Шунда "Кўз ёши" дарёсининг исини сезиб қолди у. Нимага ўхшайди бу ҳид?... Қидирди, барибир топа олмади. Ҳориган экан, томоғи ҳам қақраб қолганга ўхшайди. Лаблари орасидан сизиб кирган суюқликни қимтиниб ича бошлади.

Оҳ, намунча шўр бўлмаса! Бу "кўз ёши" дарёси эмас, ёлғиз боши устидан ёғилган азоблар сели.

Пешонасининг шўрини ювиб ташлаяпти шекилли, кошки эди шундай бўлса, кошки эди...

Кулба ичида ҳалиям милтиллаб ёниб турибди бир чимдим нур. Ичкарига киришга юраги бетламайди. Нотаниш ғамхонага кириб, нима қилади ахир. Лекин у сукунатдан зерикди. Жимжитлик қаърида ҳам қола олмайди. Қайси йўлдан борсин у, хўш нима қилсин? Шу саволни ўзига ўзи берди-ю, ҳайқириб юборди. Тонг уйғонди бу ҳайқириқ овоздан, кечиккан тонг. Субҳидам нурафшонлик бўлсин дея қуёшни уйғотди ва ўзини ғафлат уйқусидан уйғотган овозни қидира бошлади...

Ким эди у, ХАЁЛмиди унинг исми?

Дунёни айлана-айлана, зерикиб, ўзлигига қайтган одам эди у.

Гулбаҳор ОРТИҚХЎЖАЕВА.

Маслаҳатхона

ТАБИАТНИНГ ЎЗИ ТАБИБ

Помидор юрак фаолиятини яхшилайди.

***

Ётиш олдидан сабзи истеъмол қилиш соғлиққа фойда.

***

Хом бақлажон қанд касалига даводир.

***

Буйрагингиз оғриса, ҳар куни тарвуз, бодрингни кўп тановул қилинг.

***

Уйқуси қочган одам асал яласин.

***

Соппа-соғ одамлар ҳам қор, ёмғир сувидан овқат қилса, чой дамласа ёки уни иситиб чўмилса, саломатлиги учун ниҳоятда фойдалидир.

***

Соппа-соғ одам ҳам ҳар йили ўзини офтобга тобласа, янада соғлом бўлади.

***

Бурундан қон келса, демак, иссиғингиз ошиб кетибди, баданингизда темир моддаси етишмайди. Давоси оддий: ҳар куни олмани сиқиб, сувидан икки пиёла ичинг. Баданни офтобга тутиб қорайтиринг. Қатиқ зардобидан ичинг.

Вақтинча иссиқлик овқатларни истеъмол қилмай туринг.

***

Қонингиз кам бўлса, ҳар куни қизил лавлагидан пишириб тановул қилинг. У қонни ҳам тозалайди.

***

Тўн кийиб кетмон чопиш соғлиққа зарар, оқ яктак кийиб чопинг.

***

Жигар оғриса, бир ҳафта турпни қиймалаб, оёқ тагига боғлаб ётиш лозим. Шу даврда қовурилган, ёғли овқатлар, ширинликлар еманг.

***

Пиёзни тўғраб, ёғда қовуриб, бироз туз сепиб, суви қочган нон билан истеъмол қилиб турилса, камқонликнинг олдини олади.

***

Атиги 10 — 15 дона ўрик меъдани тўқ тутиши мумкин. У ҳар қандай шоколаддан афзал.

МАНСУБА тўплади.

Охунжон қизиқ ҳангомалари

"ВЕЛОСИПЕД МУБОРАК"

Охун қизиқ магазинчидан илтимос қилиб юриб бир янги велосипед олди-да, уни дарвоза тагига қўйиб, ўзи овқатлангани кириб кетди. Қайтиб чиқса, яп-янги велосипеди ўрнида эски, ғилдираклари "восмерка", эгари ўрнида катта латта боғланган бошқа бир велосипед турганмиш. Охун қизиқ пешонасига бир уриб, "шунга ҳам шукр" деб, ҳалиги велосипедни етаклаб кетаётган экан, йўлда Юсуф қизиқнинг ўғли Зайнобиддин учраб қолибди.

— Охунжон ака, велосипед муборак бўлсин, мунча янги, ювмасак бўлмайди-ку, — дебди.

Шунда Охун қизиқ:

— Ювишинг нимаси, ўзим уни кўмгани олиб кетяпман, — дебди.

ПАСПОРТГА ҚАРАБ...

Машҳур аскиячи Сулаймон қори вафот этиб қолди. Марғилондаги қизиқчилар йиғилишиб, унинг оиласига таъзия билдириш учун кетишаётганда Юсуфжон қизиқ Охунжон қизиққа айтди:

— Охунжон, сезяпсанми, навбат қизиқчиларга келиб қолди шекилли?

— Тўғри айтасиз, уста, — деб жавоб қайтарди Охунжон қизиқ. — Аммо паспортга қараб жон олинаётганмиш...

ДЎСТЛИК

— Йўл бўлсин, Охунжон ака?

— Ниҳоятда қадрдон дўстим бор, кўрмаганимга ўн йил бўлди. Ўн биринчи йилга ўтиб кетса, дўстликдан асар қолмас.

ШАНБА ТАЪБИРНОМАСИ

Шанба куни уйдан-уйга кўчмоқ яхшидир. Янги кийим бичмоқ яхши, аммо тез фурсатда нобуд бўлади. Соч олдирмоқ, янги кийим киймоқ ёмон, тирноқ олиш ҳам кўнгилсизликларга сабаб бўлади. Шанба куни қулоқ қичишса, хушхабар келади ёки яхши сўз эшитасиз. Кўз учса, шодланасиз. Шанба кунларида иморат бошлаш ҳам яхши, бу уйдаги ҳаёт беғаму беғусса бўлади. Деҳқончилик қилиш ҳам яхши, бир донага минг дона баракот келади, шу куни экин экишни бошлаш ҳеч қачон бефойда қолмайди. Аммо, шанбада ғусл қилмоқ ёмон, танага оғриқ киради. Шанбада ов қилмоқ ҳам омадли.

Агар шанба куни фарзанд туғилса, исмини ўғил бўлса, Убайдулло, қиз бўлса, Марям қўйинг. Шанба кунларида кунчиқар томонга сафар қилиш ҳам яхши эмас.

Юсуф алайҳиссалом таъбирномасидан олинди.

ДИЛ ДАФТАРИДАН

Гоҳида ёмғир ёғса, булутларга қўшилиб юрагинг йиғласа, кузда дарахтлар япроқ тўкса, уларга қўшилиб кўнглинг хазондек тўкилса, билгин-ки, сен шеър ёзмасанг ҳам шоирсан.

***

Гоҳида "Меҳр кўзда" деган сўз ҳақида ўйлаб қоламан. Чунки, яқин инсонларнинг қадрини кўпинча улар кўринмай қолгандагина ҳис этасан экан.

***

Ҳар гал виждоним ўтган умримни сарҳисоб қилиб, сўроқ қила бошласа, хаёлот олис келажак сари олиб қочиб, қутқариб қолади. Мен уларнинг бирини оқил душман ва иккинчисини нодон дўст дегим келади.

***

Чиллада чиққан офтоб ерни қиздириб сенга ҳар қанча ҳузур бағишламасин, у барибир эртанги бўладиган аёздан дарак бериб туради. Шунга ўхшаш, бевафо ёрнинг кулгусидан дилинг ҳар қанча яйрамасин, барибир у сенга эртага бошингга тушадиган ҳижрон азобидан дарак беради.

***

Чўққилари оппоқ қорлар билан қопланган, аммо этаги лолазор бўлиб ётган тоғни ичида ўз дарду ҳасрати етарли бўла туриб, юзида табассум қила олган одамга қиёслагим келади.

***

Вақт шундай кекса, донишманд ва айёр-ки, агар у сенинг шошаётганингни билса, ўзини нозу карашмага солиб, тўхтаб олгандай ҳаракат қилади. Агар сен унинг ўтмаслигини хоҳласанг, у шамолдай тез учиб, ўтиб кетади.

***

Мен дунёни денгиз дейишганига қабристонга боргач яна ҳам иқрор бўлдим. Чунки, у ерда сузишдан чарчаган одамлар қайиғини тўнкариб, остига кириб ётиб олганга ўхшарди.

***

Ҳар нарса ўз қонунияти билан яратилган экан. Масалан, ернинг тортишиш кучини олайлик, осмонга тош отсанг ерга қайтиб тушади. Шунга ўхшаш, инсониятда ҳам тортишиш кучи мавжуд бўлиб, агар бировга маломат тоши отсанг, бир кун айланиб келиб ўз бошингга тушаркан.

Муҳаммадсиддиқ РАҲМАТОВ,
Олий Адабиёт курси тингловчиси

Миллат болалигин жондек авайлаб,
Ҳатто кўриб юрар хаёлларини.
Доим паноҳида асрасин Худо,
Ўзбекнинг болажон аёлларини!

КАКАО — ХУШБЎЙ ИЧИМЛИК

Какао кукунига сут ва шакар қўшиб тайёрланган ичимлик жуда мазали ва колорияли бўлади. Какао порошогида 20 фоиз ёғ ва 23 фоизга яқин оқсил, фосфор тузлари, глюкоза, фруктоза бўлади. Унда, шунингдек, теобромин ва бир оз кофеин бор, бу моддалар организм фаолиятига яхши таъсир кўрсатади.

Какао уч ёшдан ошган болаларга, шунингдек, касалликдан соғаяётганларга тавсия қилинади. Катта ёшли соғлом одамлар эрталабки чой ўрнига вақти-вақти билан какао ичишлари мумкин. Бироқ какаони тез-тез, айниқса, кўп ичиш инсон организмига зиён ҳисобланади. Какао меъда шираси ажралишини рағбатлантиради, шунинг учун меъданинг секретор фаоллиги ошган одамлар какао ичмаганлари маъқул. Меъда шираси кам ажралган бўлса, какао ичиш фойдалидир.

Какаода пурин асослари ва органик кислоталар кўп. Шунинг учун семириб кетган кишилар, қандли диабет, подагра, атеросклерозда, буйрак ва жигар касалликларида какао ичиш тавсия этилмайди. Какао қўзғатувчанлик билан таъсир қилади, шу туфайли асаб ва юрак-томир системасида касаллик бор кишилар какао ичишдан сақланишлари керак.

С. ШОШИЙ тайёрлади.

ОМОНАТГА ХИЁНАТ

Бари ўлкасининг бир фуқароси сафар ихтиёр қилибди. Ўзининг уч юз бизантлик жамғармасини дўстига омонат қолдирибди. У кета туриб: "Мен йўлга отланяпман. Сафарда менга нима бўлиши ёлғиз Худога аён. Агар белгиланган муддат ичида қайтмасам пулларимни менинг номимдан хайрия қил. Эсон-омон қайтиб келсам, омонатдан ўзинг истаган қисмини менга қайтарасан" дебди.

Маълум муддат ўтгач, омонатчи қайтиб келиб, дўстидан пулини сўраб борибди. Дўсти: "Пул бераётгандаги гапинг эсингдами?" деб сўрабди. У "албатта" деб шартини сўзма-сўз қайтарибди. "Жуда яхши, унда мен сенга ўн бизант бериб, икки юз тўқсон бизантни ўзимга олиб қолишни истайман" дебди дўсти. Икки дўст узоқ тортишиб, охири қозига боришибди. Қози иккала томоннинг ҳам арзини батафсил тинглаб, шартни синчиклаб ўрганибди. Ниҳоят омонатчининг дўстига юзланиб "Сен шарт бўйича пуллардан ўзинг истаган қисмини қайтариб, қолганини ўзингга қолдиришинг керак экан. Шунинг учун ўзинг истаган икки юз тўқсон бизант пулни дўстингга қайтар, у сенга ўн бизант беради" дебди.

ОДИЛ ҲУКМ

Валерий Максим ўзининг олтинчи китобида шундай ривоят келтиради:

Каленцено ҳукмдори бир фармонида "Оиласига хиёнат қилган эркакларнинг кўзлари ўйиб олинсин" деб буйруқ берибди. Орадан кўп вақт ўтмай ҳукмдорнинг ўз ўғли шундай гуноҳ билан айбланибди. Бутун Каленцено халқи шаҳзоданинг гуноҳидан ўтишни сўрабди. Ҳукмдор оғир вазиятга тушиб қолибди. Халқнинг ўтинчини ҳам ерда қолдирмаслик, адолат ҳам бузилмаслиги учун нима қилиш керак? Ниҳоят, шундай ҳукм чиқарибди: "Халқ шаҳзодага шафқат сўрагани учун унинг бир кўзи, ўғлим бўла туриб қонунни бузгани учун менинг бир кўзим ўйиб олинсин!".

Манзура ШАМС тайёрлади.

ТУРК "РОМЕОСИ" ҚАМОҚДА

Мусо ва Сара бир-бирларини бир кўришдаёқ севиб қолишди, сўнгра никоҳдан ўтишди. Йигит қиз ота-онаси билан келиб тўхтаган меҳмонхонада официантлик қиларди. Бу воқеа йил бошида содир бўлган эди. Ҳозир эса турк ўспирини қамоқхонада ўтириб, қачон суд қилишларини кутяпти. Ажабланарли томони, уни севгиси учун судлашади.

18 яшар Мусо англиялик Сара билан севишган ва никоҳдан ўтиш жараёнида (улар мачитда никоҳдан ўтишган) қиз 13 ёшда бўлган. Аммо маҳаллий қонунларга кўра қиз бола учун расман 14 ёш "никоҳ ёши" деб белгиланган. Шу сабабли ҳам "турк Ромеоси" қонунни бузган ва қамоққа олинган.

Мусо энди бир неча йил мобайнида жазони ўташи мумкин. Ягона енгиллаштирувчи нажот эса, Саранинг судда иштирок этиб, мачитдаги никоҳ ўзининг розилиги билан ўтганини маълум қилиш. Ўз навбатида ёш оила журналистларга интервью берар экан, агар уларни ажратишса, севишганлар ҳар бир нарсага, ҳаттоки ўлишга ҳам тайёр эканликларини айтиб ўтишган .

ҚОТИЛ — БОЛАКАЙ

"Қотиллик жинояти" бўйича очилган янги иш ҳиндистонлик терговчилар учун кутилмаган тарзда якунланди. Чунки, қотил етти ёшли болакай эди.

Ориф исмли болани Уттар — Прадеш штатининг ғарбидаги кичик қишлоқдан полиция маҳкамасига олиб келишди. Воқеа бундай бўлган.

Ажаб дунё

Ориф йиғлаётган икки ойлик чақалоқни ўрмон томонга кўтариб кетаётганда полициячилар тарафидан "қўлга олинади". Савол-жавоблар жараёнида у бир неча ҳафта олдин икки ярим ёшлик қизалоқни ўлдириб, сўнгра жонсиз жасадни ўрмондаги чуқурликка ташлаб юборганини айтди. Маҳкамадагилар аввалига бунга эътибор беришмади, бироқ айтилган жой алоҳида ўрганилиб, кўздан кечирилганда, болакайнинг рост гапирганлиги аён бўлди. Ота-онаси эса икки ярим ёшлик қизчасини топиш мақсадида қидирувга эълон берган экан. 7 ёшли болакайдан "нима учун бу ишларни амалга оширдинг" деб сўрашганида, у оддийгина қилиб "болалар йиғисини" ёқтирмаслигини айтади. У яна уч болани ҳаётига зомин бўлмоқчи бўлганида, унга катталар халақит бергани ҳам қўшиб қўйди. Ҳозир болакай вояга етмаганлар колониясида сақланмоқда. Аниқланишича, унинг отаси қайси бир шаҳарда сартарошлик қилар, онаси эса болани ташлаб кетган экан.

ҒАРОЙИБ ЭГИЗАКЛАР

Тимоти ва Селеста Кейслар ака-сингил эгизаклар саналишади, лекин уларнинг туғилганликлари ҳақидаги гувоҳномаларда йиллар ҳар хил ёзилган: Тимоти 1994 йилда, синглиси эса, 1995 йилда туғилганлиги қайд қилинган. Хато ёзилган дейсизми? Йўқ. Ажабланарлиси шундаки, эгизакларнинг фарқи... 96 кунни ташкил қилади. Янги Орлеандаги (АҚШ) "Очснер фаундейшн хоспитал" туғруқхонаси шифокорларининг таъкидлашларича, бундай ҳолат тиббиётда камёб ҳодиса ҳисобланади. Шунга ўхшаш яна бир ҳолат 1953 йилда қайд этилган бўлиб, унда эгизаклар орасидаги тафовут 56 кун бўлган.

Эгизакларнинг тўнғичи Тимоти дунёга эрта, яъни олти ойлигида келган бўлиб, ўшанда унинг оғирлиги салкам 1 килограмм эди. Шифокорларнинг саъйи-ҳаракатлари билан Селеста туғруқдан сақланиб қолинган ва она қорнида ривожланишни давом эттирган. Қизалоқ орадан уч ой ўтгачгина дунёга келади. Унинг оғирлиги нормал, яъни 2 кг 700 граммни ташкил этган. Айни кунларда эгизакларнинг соғлигига ҳеч қандай хавф таҳдид солаётгани йўқ ва улар тенгдошлари қатори ўсиб улғайишмоқда.

Суннатилла ИСЛОМОВ тайёрлади.

Биласизми?

Дунё аҳолиси биринчи миллиардлик чўққини ўн тўққизинчи асрнинг олтмишинчи йилларида забт этганди. Йигирманчи аср бошларида сайёрамизда бир миллиард олти юз миллиондан кўпроқ киши истиқомат қилган.

Ўтган асрнинг иккинчи ярмида аҳолининг ўсиш суръати ўта тезлашиб кетди.

Айни пайтда Хитойда 1 миллиард 300 миллиондан ортиқ киши яшайди. Ҳиндистонда эса 1 миллиард 17 миллион аҳоли бор.

Индонезия (206 миллион) каби мамлакатлар нуфузи жиҳатидан етакчи ўринларда туради.

БИЛСАНГ ҲАЗИЛ, БИЛМАСАНГ ЧИН

Маҳсус хабарнома

Барча ташкилотлар, хўжаликлар, (мулкчилик шаклидан қатъий назар) корхоналар раҳбарларига!

Кейинги пайтларда мажлисбозлик жуда кўпайиб, бюрократия чуқур илдиз отиб кетгани сабабли, ҳар ҳафтада икки марта мажлисбозликни камайтириш, бюрократияга қарши курашиш масаласида йиғилишлар ўтказилсин.

Кўрилган чора-тадбирлар ҳақида ёзма равишда мунтазам хабар бериб турилсин. Бундай йиғилишлар тунда, ҳамма бўш пайтларда ўтказилиши тавсия этилади.

Имзо: Буйрукбек БЕРДИЕВ.
Қабул қилди: Мўминахон ХЎПБЎЛДИЕВА

Milliy tiklanish
Муассис: Миллий тикланиш демократик партияси

Бош муҳаррир: Иброҳим ҒАФУРОВ

Нашр муҳаррири: Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ

Телефонлар: қабулхона — 133-67-51, бўлимлар —136-58-80, 136-58-73

Газета 014-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г — 830. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда .

Газета IBM компютерида терилди ва саҳифаланди.
Саҳифаловчи: Раъно ИСМАИЛОВА
Босишга топшириш вақти 20.00
Нашр кўрсаткичи — 158
Адади: 1669 нусха

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32 уй

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

Босишга топширилди 20.00